

EDITORIAL

El cas del Tribunal de Cuentas, un no-res

Fa just un any que LA TOSCA explicava el cas del Tribunal de Cuentas. Recordem-ho: després de moltes iniciatives fallides per fiscalitzar els comptes de l'ajuntament a la Generalitat, al Parlament i a la Sindicatura de Comptes, els grups d'ERC-Iniciativa van enviar l'expedient a la secció d'entitats locals del Tribunal de Cuentas. A Madrid van encarregar a la Sindicatura una revisió dels comptes de l'ajuntament i de MoiàFutur entre els anys 2006 i 2009. Després de tres anys d'anàlisi i feina, la Sindicatura va elaborar una contundent providència que afectava un total de vint-i-tres persones i que hauria pogut suposar demanar als afectats un rescabament per un import proper a 5 milions d'euros.

L'editorial de LA TOSCA, fa un any, es feia ressò de l'alarma social provocada i alertava que aquests fets allunyaven encara més els ciutadans de la política. Si votar a favor de posar gespa al camp de futbol, dèiem, pot causar una forta sanció econòmica, qui es pot presentar a les pròximes llistes electorals? Invitàvem en l'editorial a no fer més pesada la llosa que llstavava els nostres representants.

Un any després la situació s'ha capgirat: un decret del Tribunal de Cuentas aparta del procés tots els regidors afectats del cas, i només l'alcalde, a més de dos tècnics, hi continuen. I tan important: els principals expedients (CAP, caserna, gespa, vestidors) queden arxivats. Com a màxim, es podrien demanar explicacions per 74.000 euros. Insignificant. El cas Tribunal de Cuentas s'ha fos.

Cal celebrar, doncs, que la llosa s'hagi retirat definitivament de l'horitzó de tants

regidors. Alguns havien vist embargat part del seu sou, i patien cada mes les conseqüències del cas. A poc més d'un any de les eleccions municipals, aquesta decisió permetrà, a partits i a les persones interessades a participar directament en la gestió pública del poble, de preparar llistes amb més comoditat.

D'aquest cas hi ha encara més consideracions a fer. La notícia es va donar a conèixer als mitjans periodístics d'una forma peculiar. El dissabte de Carnestoltes un diari deia que el cercle entorn de Montràs s'anava estrenyent, com si estigués pràcticament acusat, mentre que l'endemà reconeixia que la majoria d'expedients del cas s'havien arxivat i que les peticions que es mantenien eren testimonials. És pertinent preguntar-se, també, com pot haver-hi tanta diferència entre les peticions de la Sindicatura i el decret del Tribunal. Madrid fa referència en les seves conclusions que ni MoiàFutur ni l'ajuntament, que són les parts afectades, no s'han personat en la causa. LA TOSCA va informar en el núm. 741 (desembre 2013) que l'ajuntament havia aprovat no personar-se com a part acusatòria, amb el vot positiu d'AraMoià, l'abstenció de Convergència i el vot en contra d'Entesa. És possible, doncs, que en el tomb que ha fet el cas hi hagi tingut un pes molt important la decisió del ple de l'ajuntament. I cal fer notar, finalment, que aquest cas pretenia dilucidar si la gestió de l'ajuntament havia tingut irregularitats que comportessin un rescabament econòmic. Que s'hagi decidit que no, tampoc no vol pas dir que la gestió d'aquells anys fos precisament l'òptima.

ÍNDEX

Editorial	3
Vida municipal	5
De 4'4 milions a 74.000 euros per justificar. <i>A. Lozano</i>	5
Satisfacció. <i>ADMM MoiàDeute</i>	8
Detinguts per presumpte robatori. <i>E. Vilardell</i>	9
Voltors a Serramitja. <i>M. Valldeoriola</i>	10
Cartes a la Redacció	12
Actes i esdeveniments	13
Rues carnavalesques. <i>E. Roca</i>	13
Carnestoltes a l'Escola Pia	16
Horseball a Moià. <i>S. Vila</i>	16
<i>K.L. Reich</i> : la memòria al Museu. <i>E. Permanyer</i>	18
Moianès	19
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	19
Vint anys del Consorci del Moianès	20
De fora estant	22
Catifa a la Ciutat de la Sardana 2014. <i>E. Permanyer</i>	22
«Kasumai» del Senegal. <i>M. Trenchs</i>	23
Marcel·lí Antúnez i La Fura. <i>J. Clarà</i>	24
Perfils	25
Picanyol: «Ens deien que érem bojos». <i>J. Clarà</i>	25
Les entitats informen	29
Moià amb la dona treballadora. <i>I. Morgades</i>	29
Per molts anys! Per molts anys! <i>Hospital-Residència</i>	31
Museu de Moià	32
Biblioteca de Moià	33
A.E.N. a Moià	34
Entrevista a Rosa Plans. <i>AMPA Escola J. Orriols</i>	34
Natura	36
Històries de bolets. <i>M. Fortuny</i>	36
Miscel·lània	38
Publicacions	39
Nou llibre de Carles Riera. <i>J. Ruaix</i>	41
Breus	42
Moviment demogràfic	43
Necrològiques	44
Dades meteorològiques	50

Fot. Josep Font

ACTES I ESDEVENIMENTS

De 4'4 milions a 74.000 euros per justificar

Albert Lozano

«El Ayuntamiento de Moià no ha ejercitado la pretensión de responsabilidad contable, y la sociedad pública MOIAFUTUR S.A. ni ha comparecido en las actuaciones ni ha ejercitado pretensión alguna de responsabilidad, por lo que se tiene en decaído en su derecho.» Punt i a part del camí encetat fa un any i mig pel Tribunal de Cuentas a instància d'una denúncia del MAP-ERC amb l'objecte de clarificar si hi hauria hagut irregularitats administratives comptables en la gestió dels governs de CiU —Josep Montràs— dels anys 2005-2009. Com expliquem en l'editorial, la denúncia va ser al Tribunal de Cuentas i aquest traslladà la investigació a la Sindicatura de Comptes. Ara el Tribunal ha resolt.

Recordem que el Tribunal de Cuentas és un òrgan que no sanciona penalment. El Tribunal té dues funcions, la jurisdiccional i la fiscalitzadora, i resol administrativament, no penalment. L'òrgan investiga si hi ha responsabilitat comptable d'aquells càrrecs públics que en la seva funció incorren en una mala gestió

dels béns comuns. El Tribunal de Cuentas —que en el cas de Moià ha exercit la funció jurisdiccional— havia de dictaminar a instància dels informes de la Sindicatura de Comptes de Catalunya la responsabilitat de cadascun dels vint-i-dos encausats i la reparació del possible dany causat a l'erari públic, és a dir, procediment de reintegrament per abast (això vol dir que els encausats haurien d'haver respost amb la mateixa quantitat econòmica el perjudici que poguessin haver causat).

El dictamen de la instrucció ja el coneixeu: els ex-regidors i tècnics queden exculpat i, dels 4'4 milions d'euros inicials, Josep Montràs, l'interventor i el secretari n'han de justificar poc més de 74.000 euros per despeses varies. Per tant, l'element originador del deute més significatiu que pateix avui la vila de Moià, MoiàFutur, queda apartat de la investigació administrativa. També queda exclòs el tema de la gespa artificial i els vestidors de C.E. Moià, del qual ja vàrem comentar en articles anteriors per què la Sindicatura l'hi va incloure.

L'antiga caserna de la Guàrdia Civil (fot. A. Lozano)

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià latosca@latosca.cat www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Elisa Roca, Josep Ruaix, Elvira Vilardell
 Administració: Eduard Gómez
 Impressió: Winihard Gràfics, Moià
 Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació
 DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

 LA TOSCA és membre
 de l'Associació Catalana
 de la Premsa Comarcal

 Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

Setanta-quatre mil euros de despeses que hauran de ser justificades. Fonts consultades de CiU-Moià comenten: «Tal com es pot llegir en la demanda del fiscal, les irregularitats denunciades per MAP-ERC han quedat justificades en la fase d'actuacions prèvies, a excepció de 74.338,56 € que són la suma de les quantitats abonades del 2006 al 2009 per l'Ajuntament de Moià sense la deguda justificació. Aquesta quantitat és la que s'haurà de justificar en el procés que ara s'inicia.» Ara els encausats tindran l'oportunitat de defensar i justificar el que la fiscalia els demana.

La primera gran notícia és l'exculpació de tots els regidors. Regidors que estaven en aquell moment en el govern i regidors de l'oposició: regidors que passaven per allà, com en algun moment hi hem passat alguns. Un alliberament personal que totes les fonts consultades per la redacció d'aquest article destaquen com la millor notícia de l'any.

Les reaccions

Una primera conclusió: MoiàFutur no s'investiga perquè en el seu moment no es va incloure com a part afectada; com diu el paràgraf introductori d'aquest article, el fet que l'Ajuntament de Moià no es personés com a part afectada de la causa hauria pogut diluir el procés. La resposta de l'actual govern de Moià, extreta del portal web *NacióDigital* del dia 14 de novembre, diu: «Moià és un poble petit on tothom es coneix i la dificultat que representa en l'ordre humà» presentar-se com a acusació en el tràmit d'una demanda de responsabilitat comptable contra «autoritats i empleats» del mateix consistori fa que impedeixi dirigir contra ells «una demanda de responsabilitat patrimonial d'aquesta gravetat». El govern de Moià deia que confiava en el Ministeri Fiscal. A primer cop d'ull, decisió encertada. Ja que l'errada recau en la decisió de la Sindica-

tura de *disparar* a tort i a dret. La plataforma MoiàDeute remarca el fet que l'ajuntament no es personi com a part afectada com a punt clau en la no-inclusió de la gestió de MoiàFutur.

De qui és la responsabilitat que hàgim arribat fins aquí? Del deute generat per una mala gestió? Del MAP-ERC per haver denunciat a la Sindicatura? Dels periodistes que han fet judicis públics? De la gent que votava Montràs? De l'oposició per ser uns llepafils? S'investigarà l'empresa pública MoiàFutur?

Sembla que CiU-Moià ho té força clar, en vista del que es desprèn de la nota de premsa emesa posteriorment a la resolució del Tribunal de Cuentas: «Les persones afectades [...] han passat moments molt durs aquests dos últims anys com a conseqüència d'aquest procediment instat pel MAP-ERC.»

Paco Torres, ex-alcaldable i cap visible de MAP-ERC, contesta a aquesta acusació: «És normal que busquem en els altres els responsables dels nostres neguits i patiments [...]. Cal recordar que entre les vint persones inicialment imputades hi havia sis membres de l'oposició que també han patit tant o més que els responsables del govern d'aquella època.» Segons Torres, els advocats informaren que la majoria de regidors de CiU i els de l'oposició quedarien fora de la causa i que col·laboressin en tot allò que requeria la Sindicatura. Una col·laboració que, segons Torres, no creu que es produís per part d'alguns dels regidors de CiU, per la qual cosa «aquests van ser requerits d'una forma més dura per part de la Sindicatura».

¿Era la via del Tribunal de Cuentas la millor per a investigar una presumpta irregularitat (Moià tenia un 300% de deute respecte al seu pressupost en el moment que es va iniciar la denúncia) penal d'aquest tipus? Segons Enric Terencio, ex-regidor del PSC, no. «Malauradament,

quan s'inicia una denúncia a aquestes instàncies hi ha el perill que es realitzi una instrucció pèssima, com desgraciadament ha succeït.» El socialista continua: «Hem de dir que van fallar tots els mecanismes per diverses circumstàncies (Auditoria, Diputació, Comissió de la Sindicatura de Comptes, etc.).» Terencio destaca respecte a la via administrativa que «el procés correcte no és aquest, sinó la via penal si és el cas que hi hagués indicis de corrupció». L'ex-regidor del PSC, que es va quedar a les portes d'entrar a l'ajuntament en les darreres eleccions, lamenta que «el nostre grup estava obert a emprendre accions via fiscalia en el cas de detectar indicis dels casos esmentats i així ho vàrem transmetre no solament al MAP-ERC sinó a la plataforma cívica Moià diu Prou. Però mai no vam obtenir resposta». En el seu dia, Terencio va criticar fermament el canvi de cromos entre el seu partit i CiU pel cas de l'hotel Miramar, on no va tirar endavant la proposta d'investigar els comptes de l'ajuntament.

La plataforma ciutadana MoiàDeute va néixer del desacord que el Tribunal de Cuentas fos el camí per a aclarir la gènesi del deute moianès. Per tant, van recórrer al camí de la justícia ordinària. «La nostra decisió de presentar denúncia contra l'adjudicació de les obres del CAP i la caserna que va fer MoiàFutur té més sentit i vigència que mai; ara mateix és l'única via oberta que hi ha per a intentar esbrinar com es va generar gran part del deute que tenim», diu Jordi Crespiera. El membre de la plataforma continua: «Per tant, per part nostra tot segueix endavant i continuem reclamant que algú ens expliqui com és que Moià deu 18 milions d'euros, com és possible que s'hagi permès a un ajuntament arribar a aquesta situació sense que ningú hagi fet res per evitar-ho i, sobretot, com és que es fa tornar aquest deute al poble sense donar cap explicació.» Crespiera destaca «els mecanismes de control

Entrada al pàrquing del CAP (fot. A. Lozano)

que van fallar en el seu moment».

En la nota de premsa, CiU-Moià remarca «l'honestedat de Josep Montràs». Però l'honestedat no eximeix de tenir la responsabilitat de gestionar adequadament els recursos públics, malauradament cada vegada més escassos. El ciutadà català suporta i pateix una pressió fiscal de les més elevades d'Europa en relació als seus ingressos. Si hi sumem que a Moià es paga un Impost de Béns Immobles desorbitat a conseqüència d'haver de fer front al deute acumulat, es fa complicat evitar que es facin judicis públics. Encara que el deute fos el mateix, si en l'actualitat el vilatà moianès pogués gaudir d'aparcament al centre del poble (pàrquing del CAP) o els joves sense gaires ingressos poguessin tenir un pis de protecció oficial a l'antiga caserna de la guàrdia civil, potser ja no estaríem parlant del tema. Excusar-se en la crisi mundial financera, la bombolla immobiliària o com estem de castigats respecte a Madrid, són excuses que a molts vilatans no els valen. Per tant, hem de saber què hem fet malament amb anterioritat per a gestionar millor els diners de tots. Fet en el qual coincideixen totes les fonts consultades.

Satisfacció

ADMM MoiàDeute

En el ple ordinari del 20 de març es va aprovar una moció impulsada des de l'ADMM. La moció, de la qual podeu veure el text íntegre en el nostre blog, va ser presentada per Entesa per Moià i aprovada amb els vots favorables de tots els regidors.

Amb aquesta moció, que està en sintonia amb mocions aprovades per altres ajuntaments de l'estat, es comença a parlar públicament a Moià sobre el concepte de deute il·legítim i es qüestiona la manera com s'ha aplicat el pla de pagaments a proveïdors del Ministeri d'Hisenda. Concretament, el ple municipal considera il·legítims els interessos contrets amb motiu d'aquest finançament. S'estan pagant uns interessos del 5,939% respecte a uns diners públics que els bancs han obtingut a un interès inferior a l'1%; la diferència, doncs, es considera que és abusiva i il·legítima.

Un altre punt important d'aquesta moció és el fet que es crearà un grup de treball per a elaborar una auditoria ciutadana del deute a Moià amb l'objectiu d'avaluar i quantificar la xifra total del deute, esbrinar com s'ha generat, quina part és justa i quina no s'ajusta als serveis obtinguts,

etc. Aquest grup de treball volem que sigui divers i plural, cal definir una metodologia de treball, d'anàlisi de la informació, prioritzar els temes a auditar, contrastar, comparar costos i finalment elaborar un informe que pugui explicar al poble com s'ha fet, el cost real i si s'ajusta a l'ús i servei que ens dona en realitat. Pensem que aquest grup de treball serà una bona eina per a projectar llum sobre molts dels punts foscos de l'origen i les causes del deute que patim.

Així, doncs, ens alegrem molt que s'hagi aprovat per unanimitat un text treballat conjuntament entre l'associació i els tres partits amb representació a l'ajuntament. En tot moment hi ha hagut molt bona predisposició i voluntat de tothom per a consensuar un text i uns objectius amb els quals tots ens sentim còmodes, i això ens satisfà molt. Gràcies a tots. Ara ens toca continuar treballant, i ho farem com sempre hem fet, de forma transparent i oberta a tothom i a totes les opinions.

Podeu seguir la nostra activitat a mojadeute.blogspot.com i contactar amb nosaltres per correu electrònic a moideute@gmail.com.

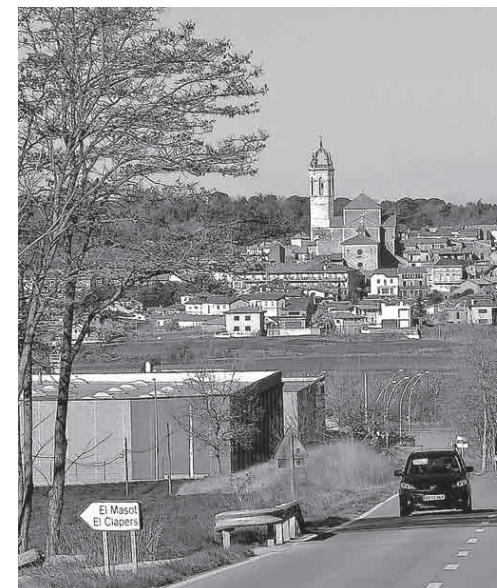
Detinguts per presumpte robatori

Elvira Vilardell

Els Mossos d'Esquadra van detenir una parella resident a Moià, de vint anys el noi i de dinou la noia, el matí de l'11 de març. Els joves són acusats d'haver comès presumptament tres robatoris amb força en habitatges del poble. En tots tres casos la manera d'operar dels lladres era la mateixa: forçaven la porta o algunes de les finestres i entraven dins les cases en cerca de diners, joies i petits electrodomèstics.

Després de sis mesos d'investigació, els Mossos d'Esquadra van descobrir que algunes de les joies que havien estat robades s'havien venut a botigues de compravenda de localitats properes a Moià, com ara Manresa, Vic i Manlleu. Totes aquestes vendes les havia realitzades la mateixa noia, que deixava passar setmanes entre les diverses transaccions per no aixecar sospites.

De moment, de la investigació es dedueix que el noi, que ja té antecedents, era l'autor dels robatoris, mentre que la noia era qui venia les joies de valor sotretes. Després de la seva detenció, els Mossos d'Esquadra van escorcollar el pis de la parella, on van trobar diversos objectes que figuraven com a robats.

Moià (fot. C.I.C. - Moià)

Els detinguts es troben a disposició judicial davant el jutjat d'instrucció en funcions de guàrdia de Manresa, que va demanar l'ingrés a la presó del noi i va deixar en llibertat amb càrrecs la noia. La investigació resta oberta, ja que els joves podrien ser els autors d'altres robatoris comesos a Moià i rodalia.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Dr. Carme Mendoza Saeza
M. Col. Podologia 1.113 / M. Col. Infermeria 34996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

Sant Antoni, 14
08180 MOIÀ

CaFè - Bar

Tel. 93 830 03 02

Voltors a Serramitja

Modesta Valdeoriola

Sóc al menjador de casa, neguitosa, preocupada, donant voltes i més voltes als meus pensaments. Penso com pot ser que les persones puguem canviar tot el nostre entorn d'aquesta manera i em vénen els records...

Recordo quan era una nena de no més de vuit anys i anava a buscar bolets tota sola quan sortia de l'escola, allà al bosc de vora a casa; collia uns quants rovellons per sopar i tornava tan contenta. Ara hi ha una urbanització.

Recordo la riera de baix el sot; baixa-va plena d'una aigua clara i tan freda que em costava de posar-hi els peus, però podien més les ganes d'agafar uns quants crancs. Eren tan bons amb l'arròs! Ara gairebé no hi baixa aigua i la poca que hi ha és tan bruta que no se sap ben bé de quin color és.

Recordo la primera vegada que vaig veure un porc senglar; tenia sis o set anys i em va impactar moltíssim. Era allà, mort, al peu de l'alzina gran del pla de la Caseta. Tot el poble vam anar a veure aquella fera salvatge que havia matat el tiet Quim. Havia baixat de la muntanya. Ara s'han de fer batudes perquè n'hi ha tants que ho destrossen tot i fins es van a passejar pels carrers de Barcelona.

Recordo i estic segura que recordaré sempre la primera vegada, i esperem que sigui l'última, que he vist els voltors al camp de sota casa. M'han impactat tant o més que el senglar de la Caseta.

Diumenge, 9 de març del 2014, som una colla d'amics al pla de davant de casa fent una calçotada. Fa una estona que veig uns ocells volant molt enlaire. Em semblen estranys i ho comento al grup. Tothom se'ls mira, però sense donar-hi importància. Al cap d'una estona el Ferran diu que ja no es veuen, però jo de tant en

tant els vaig veient. No sé, però em quedo amb una sensació rara.

Dilluns al matí, com cada dia, el Ferran agafa el tractor per posar el menjar a les vaques. Veu una cosa que no sap què pot ser a l'altra banda del camp i s'hi acosta amb el tractor. Déu meu, quin espectacle! Una vaca acabada de vedellar envoltada per trenta-dos voltors, morta i mig buida per dins. Del vedellet només en queda un tros de pell i les potes. El tractor s'hi apropa, no en fan ni cas, però quan s'hi acosta el gos tots arrenquen a volar i es posen sobre els pins.

Vénen els agents rurals, fan fotos, però com que la gent els fa por no n'hi ha cap al voltant de la vaca, tots són sobre els pins esperant que marxin per baixar a menjar. Es veu que estan acostumats que els portin menjar amb algun cotxe o tractor, perquè el soroll de la màquina no els molesta.

Som dijous i encara són aquí; n'hi ha uns quaranta i no sembla que vulguin marxar. Què s'ha de fer? No es poden matar, perquè és una espècie protegida,

però ara és temps de cria i segur que estan esperant a que una altra vaca es posi de part.

Fa vint anys que de mica en mica hem aconseguit tenir un ramadet una mica maco i ens ha costat moltíssim. I ara què? Hem d'esperar que se'ls mengin els voltors perquè no els podem fer res? Són una espècie protegida!

I a les vaques, qui les protegeix? I a nosaltres, els pagesos, qui ens protegeix? I el dia que no quedem pagesos, qui us atiparà a tots els qui esteu llegint això?

Gràcies i perdoneu; però, com ja he dit al començament, sóc al menjador de casa preocupada i neguitosa.

Nota de la Redacció

A requeriment de LA TOSCA, Joan Antoni Mur, inspector en cap d'Agents Rurals, explica que «el voltor comú a Catalunya és una espècie protegida, però no es troba amenaçada», ja que compta amb un nombre de parelles que va entre 900 i 1.000. El Moianès no és una zona amb presència de colònies de cria —les colònies més properes són a les comarques del Berguedà i el Ripollès—, però en els darrers anys «s'han vist de forma puntual

exemplars en vols d'exploració en cerca d'aliment».

Amb «l'anomenada malaltia de les vaques boges», la Unió Europea va promulgar unes normes sanitàries molt escrites pel que fa a la retirada de cadàvers de la natura. «Això va donar lloc a una reducció molt important de l'aliment per als voltors i a l'aparició, paral·lelament, de les interaccions entre voltors i bestiar domèstic, els anomenats "atacs".» Malgrat això, els atacs dels voltors, que no són depredadors, no són freqüents i se centren en el bestiar boví (més del 90% dels casos), «entre els mesos d'abril a maig o primers de juny, coincidint amb els naixements». «En tots els casos es produeixen perquè els animals estan molt debilitats, malalts o moribunds», i acostumen a afectar «explotacions en règim extensiu, en les quals la vigilància del bestiar és molt baixa o nul·la durant tot el dia».

Sobre el cas de Moià, Mur explica que «els agents rurals es van personar el mateix dia de l'avís i ja es van realitzar els informes tècnics perquè els pèrits del Departament d'Agricultura determinin si la mort del bestiar va ser causada pels voltors i cal pagar les indemnitzacions establertes».

Alguns dels voltors, al costat de la vaca morta

CARTES A LA REDACCIÓ

Nota aclaratòria

Consorti del Moianès

El Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès vol fer el següent aclariment sobre l'article *Pressupost, continuïtat i senyals de canvi*, publicat a les pàgines 5-6 de la darrera edició de LA TOSCA, febrer-març 2014 (número 743).

Dins l'apartat «La despesa», concretament a l'inici de la segona columna de la pàgina 6, s'escriu literalment: *Pel que fa al capítol de transferències (aportacions al Consorci), es passa dels 178.000 euros als 224.000 d'enguany.*

Aquesta frase dona a entendre que l'aportació que l'Ajuntament de Moià té previst realitzar al Consorci del Moianès aquest any 2014 és de 224.000 euros,

quan en realitat la previsió d'aportació al Consorci del Moianès que conté el pressupost de l'Ajuntament de Moià per a l'exercici 2014 és de 47.785,34 euros.

L'import de 224.000 euros que recull l'article publicat fa referència al conjunt de transferències (capítol 4 del pressupost de despeses) que l'Ajuntament de Moià té previst realitzar durant l'exercici 2014 a diferents entitats, organismes o famílies (Consell Comarcal, Consorci del Moianès, OAAA Patronat de Museus, Institucions sense afany de lucre, famílies...). El detall, segons es pot consultar en el pressupost aprovat definitivament per l'Ajuntament de Moià el dia 24 de febrer, és el següent:

OAAA Patronat de Museus	130.210,25 €
Consorti del Moianès	47.785,34 €
Transferències a famílies i institucions sense afany de lucre	14.519,50 €
Subvencions a entitats sense afany de lucre	12.753,62 €
Consell Comarcal del Bages per diferents convenis	8.206,37 €
Altres (ADF, Consorci Localret, Escola Música...)	10.735,00 €
Total transferències corrents	224.210,08 €

El CAADM i els serveis socials

Laura Camí

Només vull fer un petit apunt respecte a l'article escrit sobre el CAADM del darrer número de LA TOSCA, concretament en la frase final (i sense voler entrar en la viabilitat del servei o en si la feina ha estat ben feta o no, o en si els procediments que ha seguit l'ajuntament han estat els correctes) es diu: «El cost que tenia el CAADM a Moià era d'un import aproximat a la totalitat de recursos destinats a serveis socials.»

És una frase que he sentit abans comentada al carrer. Pel que jo sé, no s'ajusta a la realitat. Els recursos que

l'ajuntament destina de «recursos propis» (és a dir, no coberts per subvencions o preus públics directes) a serveis socials són bastant superiors, si no vaig errada per sobre dels 110.000 euros (cal només tenir en compte despeses de personal...). Força escàs especialment en el context que estem vivint, però que està per sobre dels destinats al CAADM, al voltant de 30.000 euros. Imagineu si només es destinés aquest import a serveis socials!

Pot ser que estigui equivocada, però diria que les xifres ballen per aquí.

ACTES I ESDEVENIMENTS

Rues carnavalesques

Elisa Roca

Carnaval infantil del Cau

La corrua organitzada per l'Agrupament Escolta va sortir de la plaça Major el dissabte dia 1 de març a partir de les cinc de la tarda. Aquest any l'eix central de la rua girava al voltant dels «dibuixos animats» i l'encapçalava un cotxe, identificat amb el fulard gris i groc propi del Cau de Moià, amb un petit remolc en el qual hi havia els personatges televisius Tom i Jerry, els Barrufets, les Tortugues Ninja..., tot amanit amb una música que convidava a la ballaruga. Tant els caps escoltes com els nens de l'agrupament i els seus acompanyants s'ho van passar d'allò més bé.

La cercavila va finalitzar a la mateixa plaça, però no la festa, que encara es va allargar a base de jocs i balls per a la mainada. Més tard, cap a les set, tothom va poder recobrar les forces amb un got de xocolata desfeta i un tall de coca.

Carnestoltes Moià 2014

Es pot estar d'acord o no amb la festa de Carnestoltes, molt criticada sobretot en els inicis perquè es porta a cap dins

el temps de quaresma, però el que és innegable és que constitueix una estona en què petits i grans comparteixen espai i il·lusió.

Enguany es va celebrar el dissabte 8 de març, a partir de les set del vespre. Les carrosses, al voltant de les cinc de la tarda ja es van anar concentrant en els carrers adjacents a la plaça Catalunya. Quan va arribar l'hora de sortida, anaren enfilant l'avinguda de la Vila, carrers de Sant Antoni, Forn, Sant Sebastià, Sant Josep, Jacint Vilardell, fins a tornar a l'avinguda de la Vila. Això es va repetir dues vegades per a acabar a Les Faixes, on la festa i la xerxina van continuar.

La corrua la formaven una trentena de carrosses, la majoria ben treballades i de temàtiques variades —es van poder veure disfresses de personatges com els Simpson, Bola de Drac, contes com el Gat amb Botes, Peter Pan, a més de militars, gimnastes, escorpins, pops, pollets, cartes... i fins i tot unes «irreverents» núvies. Més d'una colla havia assajat diferents coreografies i les anaven ballant de tant

Carnaval infantil (fot. Josep Font)

en tant, com ja és tradició, per entretenir el nombrós públic assistent. Aquesta és, juntament amb la dificultat que tenen sobretot els tractoristes a l'hora de manobrar pels carrers estrets de Moià, una de les raons per les quals el Carnestoltes mai no s'ha escapat de patir llargues aturades que desllueixen una mica la festa, ja que la fluïdesa inicial es trenca i la durada de la desfilada s'allarga en excés.

Malgrat tot, és un dia diferent, on tot s'hi val i tant se suporta el volum altíssim de la música com el fet de disposar-te a marxar a casa i trobar el carrer del Palau, per donar un exemple, sense cap fanal encès i més fosc que una gola de llop.

* * *

Per acabar, reproduïm el text amb el veredict del jurat:

Veredict del Jurat del Carnestoltes Moià 2014

Reunit per deliberar el Jurat, totalment insubornable (més que res perquè ningú no va enviar cap «sobret» ni cap pernil als seus membres), del Carnestoltes de Moià, després d'haver vist amb atenció les carrosses i els balls amb què varen ser obsequiats per part dels participants en la rua, ha decidit que les carrosses i comparses premiades aquest any han estat:

1. Gran premi, totalment honorífic, a la millor carrossa, la més canyera i per la fe que tots hi posaven a aixecar la cama, a la carrossa núm. 22, *Tot torna*.
2. Gran premi «papes manetes», patrocinat per «bricomania», a les carrosses núm. 2, *A l'abordatge*, i núm. 6, *Cat's*.
3. Gran premi «els de sempre», a la carrossa núm. 29, *El submarí de l'Ateneu*, per la fe que hi posen cada any a participar en el Carnestoltes de Moià.
4. Gran premi «els que vénen de més lluny», a la carrossa núm. 9, *Tavernolos*, de Santa Maria d'Oló.
5. Gran premi «quin tip d'empènyer», a la carrossa núm. 23, *Birres i xibeques*.
6. Gran premi «dibuixos animats i molta artesanía», compartit entre la carrossa núm. 8, *Bola de Drac*, i la carrossa núm. 16, *The real Simpson's*.

1 Gran Premi «a més que ens ha tocat el 13, que malament va de caminar amb els esquís», a la carrossa núm. 13, *Jocs Olímpics d'Hivern*.

El veredict del Jurat és totalment subjectiu i no obeeix a cap criteri predeterminat. És totalment inapel·lable i els premis, com que són totalment honorífics, no es poden anar a cobrar enlloc.

El Jurat vol felicitar tots els participants, carrosses, comparses i disfresses individuals de la rua, per la feina que hi han posat i els anima a continuar participant cada any en aquesta festa.

Moià, diumenge (amb una miiiiica de ressaca), 9 de març del 2014.

Signat: «El Jurat insubornable»

Diversos participants en el carnestoltes de Moià (fot. C.I.C. - Moià)

Carnestoltes a l'Escola Pia

«Quan arriba Carnestoltes, tots sortim a passejar. Ens posem una disfressa per saltar, cantar i ballar.» Aquest any va arribar el rei, vestit de director d'orquestra, el dimarts 25 de febrer, acompanyat pels alumnes de quart de primària. Començaven així uns dies una mica més disbauxats del que és habitual, on cada dia havíem d'anar a l'escola amb alguna cosa inusual.

El divendres 28, amb la disfressa que ens havíem fet —enguany relacionada amb el món de la música—, des dels més petits als més grans vàrem fer la cercavila acompanyats per la colla de grallers. Quin goig fèiem disfressats de guitarres, tambors, acordions, violins, claus de sol, orquestra, cors de *gospel* i roquers! Vam acabar la festa al claustre de l'escola, on hi va haver coca per a tothom.

La rua, al carrer de les Joies (fot. Esc. Pia)

Horseball a Moià

Susanna Vila

Ja fa uns dotze anys que a l'hípica El Serrat de Moià, gestionada per Jordi Busoms i la seva dona, Cristina Morales, s'hi practica un esport, encara poc conegut però que va a l'alça, el *horseball*.

El *horseball*, també anomenat bàsquet a cavall, és una barreja d'equitació, bàsquet i rugbi. Els seus orígens es remunten a un esport afganès, el *buzkashi*, i també al *pato* argentí. A Europa s'hi va introduir a principis del segle XX, ja transformat en el *horseball* actual.

Enfronta dos equips formats per sis genets amb els seus respectius cavalls, tot i que dins el camp tan sols n'hi pot haver quatre per equip. Consisteix a encistellar una pilota, adaptada per a aquest esport amb sis nanses de cuir, a una cistella d'un metre de diàmetre col·locada per-

pendicularment al terra (al contrari que la de bàsquet). Abans de llençar a la cistella s'han d'haver fet almenys tres passades de pilota entre tres jugadors diferents.

El *horseball* és un esport molt dinàmic i emocionant. La pilota està contínuament en moviment i, en cas que aquesta caigui a terra, el jugador l'ha d'agafar sense baixar del cavall ni aturar-lo. Per a facilitar la recollida de la pilota, els cavalls han de dur una corretja de cuir anomenada *recollidor*. Aquesta corretja es lliga als estreps passant per sota la panxa del cavall, per a possibilitar que els genets s'inclinin a angles de més de 45 graus per a recollir-la.

Es juga en més d'una trentena de països, però és a França on és més popular i conegut. A Catalunya, tot i no fer gaires anys que s'hi juga, va aconseguint cada

vegada més adeptes. Actualment, participen en la Lliga catalana quinze clubs de les províncies de Barcelona i Girona, amb més de cinquanta equips repartits entre les diferents categories establertes segons l'edat o el nivell: Poussins (sub-10), Benjamins (sub-12), Mínims (sub-14), Cadets (sub-16), Femení, 2a, 2aB i Sènior elit o 1a.

Les seleccions catalanes representen Catalunya a nivell nacional i internacional. Els seus grans èxits esportius en la majoria de categories que hi participen fan que el *horseball* català se situï a un nivell altíssim. Tant és així que la gran majoria dels integrants de la selecció espanyola són catalans. De l'Hípica El Serrat diversos genets han format part d'aquestes seleccions, com Cristina Morales, Dani Marfà i Mateu i Clara Purfí.

Aquest any El Serrat participa en la lliga catalana amb cinc categories. Els de Sèniors elit, tot i anar quarts en aquests moments, estan fent un joc brillant, encara que la sort no els acompanya i perden per la mínima amb els equips que encapçalen la classificació. El seu objectiu en aquests moments és intentar fer podi i participar en el pròxim Campionat d'Espanya. Al mateix lloc de la classificació hi

ha l'equip femení del Serrat. Aquest equip és la primera vegada que participa en la lliga i partit a partit van escalant posicions. També s'han estrenat en la lliga l'equip de 2a B, que de moment van tercers.

Però les estrelles indiscutibles del Serrat són els equips de Sub-16 i els Poussins. Els primers estan al capdamunt de la classificació, a un pas de ser campions de la lliga catalana en la seva categoria. De moment no han perdut cap partit. La compenetració entre els jugadors i el seu gran nivell de tècnica fan que cada partit sigui un espectacle. Si continuen a aquest ritme, l'equip Sub-16 del Serrat tindrà l'oportunitat de participar en la *Champions League* que se celebrarà el setembre vinent a Lió.

Els Poussins, tot i que la majoria de jugadors s'estrenen en la pràctica del *horseball*, estan fent uns partits intensos i emocionants. El seu gran esperit de lluita fa que estiguin situats en segon lloc de la classificació i tinguin ja assegurat un lloc en el podi.

Cal assenyalar que en la pràctica d'aquest esport és tan important la formació del genet com la del cavall. És primordial tenir bona cura de l'animal i bon coneixement del seu caràcter per a acon-

Partit de horseball

seguir un bon binomi. De res no serveix a un jugador tenir una gran preparació i bona forma física si el cavall no està en bones condicions.

Volem convidar-vos a conèixer una mica més el *horseball*, un esport divertit i emocionant que podeu practicar o simplement gaudir-ne aquí a Moià.

K.L. Reich: la memòria al Museu

Elvira Permanyer i Sert

El dissabte dia 22 de març al Museu de Moià es va inaugurar *K.L. Reich: la veu de l'infern nazi*, una exposició sobre la novel·la de l'escriptor, activista cultural i polític manresà Joaquim Amat-Piniella (1913-1974), escrita a Sant Joan de Loira (Andorra) entre 1945 i 1946, després del seu alliberament del camp de Mauthausen el maig de 1945. Amb un realisme esfereïdor i una qualitat literària de primer nivell, la novel·la relata l'experiència i l'horror patit pels deportats als camps nazis.

L'exposició, produïda per l'Ajuntament de Manresa, el Museu Comarcal de Manresa i el Memorial Democràtic, amb motiu del centenari del naixement de l'autor celebrat l'any passat, combina, en diversos plafons, textos de la mateixa novel·la i imatges preses pel fotògraf

també deportat Francesc Boix. Completa l'exposició una selecció de llibres cedits per la Biblioteca de Moià per encoratjar la lectura sobre el tema.

La novel·la *K.L. Reich* és considerada una de les millors dins la literatura concentracionària, al costat d'autors com Jorge Semprún o Primo Levi. Fou editada primer en castellà per Seix Barral en 1963 i en català uns mesos després per Club Editor. Actualment, i després d'anys d'oblit, la novel·la és de lectura obligatòria a les escoles com un clàssic del segle XX. La seva relectura actual ens permetrà de lluitar contra la tendència a banalitzar el nazisme i les seves accions i recordar les penúries dels deportats, entre ells el moianès Joan Vilalta i Prat.

L'exposició restarà oberta fins al dia 31 d'agost.

Inauguració de l'exposició (fot. Josep Font)

MOIANÈS

Notes terçolenques

Ramon Puig

Amics del Castell-Terçol

El dia 15 de març va tenir lloc l'assemblea anual de socis dels Amics del Castell-Terçol. La primera des que el president i propietari del monument, Josep M. Anzizu, i la seva esposa, Terry, ha fet cessió a la Fundació que porta el mateix nom dels drets tant de gestió de les activitats de l'històric recinte com del pas de la mateixa propietat en si mateixa.

Al matí, la jornada començà amb les visites, primer a Borgonyà, la colònia obrera del terme municipal de Sant Vicenç de Torelló en la qual s'ubicà durant quasi noranta anys una de les mítiques tèxtils del filat de Catalunya, la Fabra i Coats. La Núria, la guia del Museu Industrial de Manlleu, desgranà amb gran coneixement i entusiasme l'arribada des d'Escòcia dels socis Coats amb tot un bagatge de l'estil britànic de servei de metge, nurseria, escola, teatre, economat, les casetes dels treballadors i, no cal dir-ho, els canals provinents del Ter i el funcionament de la fàbrica amb carbó.

Després de fer alguns associats la visita al castell de Besora, que fou propietat del matrimoni Ramon Borrell - Ermessenda de Carcassona, es passà al dinar-assembly, en el qual es comentà, a més de la nova situació jurídica a què fèiem referència, la situació econòmica de l'entitat, amb un petit superàvit de poc més d'un 20% respecte a l'any anterior, 2013.

La prestigiosa arqueòloga Mercè Adan féu presentació d'un interessantíssim document en forma de llibre, glossant la història i els avatars del castell de Besora i una acurada descripció de la seva planta, així com de l'estat actual. Va afegir-hi tota una crònica o estudi de dones catalanes que destacaren a Catalunya durant l'Edat Mitjana: Elisenda de Montcada, Violant

Ermita del castell (fot. C.I.C. - Moià)

d'Hongria, etc. La Mercè fou molt aplaudida pel seu treball, que ha cedit a l'entitat. L'associació compta actualment amb setanta-quatre famílies associades.

Ambiciós projecte de restaurar l'ermita del castell. Josep M. Anzizu va exposar amb detall el projecte de restauració d'aquest monument de l'any 1111. S'intentarà establir un micromecenatge per tal de costejar l'obra.

Presentació de «Castellterçol en positiu»

El diumenge 16 de març es realitzà en els locals municipals de l'antiga ANLA una reunió popular molt concorreguda que exterioritzà el que al si de la vida castellterçolenca ja feia mesos que es coneixia: la preparació d'una plataforma alternativa, però amb esperit d'intentar unificar esforços i criteris. Aquella rumorologia anterior es concretà en diversos parlaments, que desgranaren una sèrie de punts a desenvolupar: suma d'esforços intergeneracionals, transparència en la vida municipal, diàleg i participació, convivència en la

vida local, col·laboració entre empreses privades, públiques i entitats, finalitzant amb una frase concloent: «Tots fem poble.»

Possible participació en les municipals del 2015. Pocs dies abans de la reunió, una persona propera al projecte ja em comentà que «si no es va a l'ajuntament, es fa difícil poder treballar pel poble». Quedaria, en tal cas, materialitzat el nou moviment en un treball polític i social amb candidatura a les eleccions locals de l'any vinent.

Santi López Villa com a eix comunicador. Gran impacte va causar com a presentador i coordinador de l'acte un jove expert en recursos humans, desenvolupament local, *coaching* i economia participativa. Amb una gran fluïdesa verbal, demanà als participants que busquessin quatre prioritats per tal de treballar de cara al poble, organitzant-se el conjunt dels assistents per les diverses taules que hi havia al llarg i ample de la sala. Després d'un llarg i animat debat, es con-

testà un qüestionari passat per l'organització, arribant a les següents i definitives prioritats: 1) Transparència municipal, 2) Erradicar el deute del consistori, 3) Promoció del comerç local i el turisme, 4) Ocupació juvenil; 5) Pla d'habitatge; 6) Ocupació energètica; 7) Governar pensant en les persones.

Finalment, en un comunicat de premsa l'organització es fa ressò d'una frase de Santi López: «S'ha obtingut una proposta de poble exemplar.» Els organitzadors consideren que «ha estat un èxit, exemple de participació ciutadana; una cosa que no s'havia vist mai al poble».

Nota: Aquest modest terçolenc es pot remetre a l'any 1976, en què es constituí, encara que de vida efímera, l'Associació de Veïns de Castellterçol. Veig un fort paral·lelisme entre l'espectació d'aquells dies de la Transició i l'entusiasme actual en àmplies capes de la població. També serà interessant analitzar la reacció de les tres forces polítiques que actualment

aproximadament la meitat de la taxa d'atur registrada a nivell de Catalunya en el mateix període (22,30%).

El treball realitzat des del Consorci del Moianès és un treball d'escolta atenta per a detectar les necessitats de les persones, empreses, entitats i ajuntaments del Moianès, i de recerca perseverant i constant de recursos externs per a poder donar resposta a aquestes necessitats.

D'altra banda, l'adequada gestió econòmica i el control exhaustiu de la despesa fan possible que, fins i tot en època de reduccions de subvencions, l'entitat financi el 85%-90% de la seva despesa amb subvencions obtingudes per diferents organismes per a l'execució de projectes i prestació de serveis que es presenten cada any a les corresponents convocatòries públiques de subvencions. El 10%-15% restant es finança amb aportacions dels ajuntaments i ingressos directes.

El Consorci del Moianès és una entitat que no té endeutament i està completament sanejada.

Malgrat la feina feta i el resultat econòmic positiu de l'entitat, les actuals refor-

mes de l'administració local promogudes pel govern espanyol («Ley de Racionalización y Sostenibilidad de la Administración Local» – ARSAL) i del govern català (projecte de «Llei de Governos Locals») preveuen la desaparició del model de treball conjunt desenvolupat al Moianès pel sol fet que l'entitat que el desenvolupa és un consorci i no un consell comarcal.

Les crisis, per definició, són períodes de profunds canvis. Realment per al Consorci és així: la crisi dels noranta va suposar el seu naixement. La crisi actual? Potser provocarà la seva desaparició... o potser no... potser serà l'element necessari per al reconeixement oficial d'aquest model de treball i de governança on tots els municipis tenen el mateix pes i treballen per un objectiu comú: la dinamització econòmica i social del Moianès, i que representa un referent per molts altres territoris de Catalunya.

Alguns dels resultats més rellevants del Consorci del Moianès en l'any 2013 i en el període 1995-2013 han estat els que sintetitzem en les dues taules reproduïdes a continuació:

Vint anys del Consorci del Moianès

Consorci del Moianès

Aquest any en farà ja vint que el Consorci del Moianès va iniciar el seu camí.

Com tots recordem, la crisi del tèxtil dels anys noranta va tenir un gran impacte en els pobles del Moianès. Aquests pobles havien estructurat gran part de la seva activitat econòmica al voltant del sector tèxtil i, quan aquest va entrar en crisi, els efectes sobre el Moianès van ser colpidors, situant-se la taxa d'atur en alguns municipis i per a alguns col·lectius al voltant del 30%.

Davant aquesta situació, els ajuntaments del Moianès van actuar per donar-hi resposta, ja que, malgrat que la promoció econòmica no és una competència pròpia de l'administració local, també és

cert que són els ajuntaments els que millor detecten les necessitats dels seus habitants.

Per aquest motiu, l'any 1994, els deu ajuntaments del Moianès van decidir voluntàriament crear el Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès, amb l'objectiu de treballar conjuntament per dinamitzar socialment i econòmicament el territori, incentivant la creació de noves empreses i nous llocs de treball, així com requalificar i recol·locar les persones aturades.

Vint anys de treball constant amb un objectiu clar han donat els seus fruits. El Moianès compta actualment amb una taxa d'atur de l'11,77% (4t trimestre 2013),

VISITES / USUARIS CONSORCI (1995-2013)	2013	TOTAL 1995-2013
Visites ateses al Consorci	26.987	91.856
Alumnes activitats formatives	1.866	18.380
Participants projectes educatius, joventut i dinamització comunitària	697	26.497
Visitants Oficina de Turisme i Punts d'Informació	10.548	112.727
Total	40.098	249.460
Visitants pàgina www.consorcidelmoianes.cat	39.888	92.760
SERVEI D'Ocupació DEL MOIANÈS	2013	TOTAL 1995-2013
Entrevistes de recerca de feina	259	5.808
Ofertes de treball gestionades	134	4.255
Visites de seguiment «Club de la Feina»	3.402	15.298

DE FORA ESTANT

Catifa a la Ciutat de la Sardana 2014

Elvira Permanyer i Sert

El dissabte dia 8 de març la Federació Catalana de Catifaires organitzà la X Trobada de Catifaires de Catalunya dins els actes d'estrena de la capitalitat de la sardana de la ciutat de Barcelona, a la plaça de la Catedral. La trobada catifaire es féu a la plaça Nova des del carrer dels Arcs al carrer del Bisbe, on, a més dels catifaires moianesos, hi participaren els de Badalona, Caldes de Montbui, la Garriga, Mollet del Vallès i Ripolllet.

De bon matí, ja a la plaça teníem a la nostra disposició vuit capses de poms de clavells de diversos colors (blancs, grocs, roses i vermells) que havíem de manipular segons el disseny de la catifa a fer. Mentre es dibuixava el disseny del que seria la nostra catifa, sota la direcció artística del *Quirze*, es desfullaven i tallaven els clavells per a deixar-los a punt per a començar a omplir el dibuix. La catifa moianesa tenia tres espirals combinant els colors dels pètals dels clavells, ajuntant-les amb serradures tintades de verd. Un cop acabada es va ajuntar amb la catifa dels catifaires de Mollet utilitzant gespa

natural portada del Camp Nou. Totes les catifes van rebre molts visitants mentre es feien i després durant tot el dia fins que a la tarda una cercavila popular les desfaria.

L'any 2013 el grup de catifaires moianesos volia contactar amb la Federació per conèixer altres grups dels pobles que de sempre han fet catifes i d'altres que com nosaltres les han recuperades o estan en procés de fer-ho. Cal recordar que la confecció de catifes als carrers i places es va recuperar a Moià la primavera del 2012 després de molts anys de no fer-se'n. Aquests dos anys d'experiència ens han portat a voler participar per primera vegada en un esdeveniment de la Federació. Aquest fet ens ha permès de conèixer com treballaven els catifaires dels altres pobles, amb molta més experiència, explicant-nos formes i maneres de fer, intercanviant opinions i informant-nos sobre materials per a fer catifes.

Els catifaires moianesos ja estan preparant la confecció de catifes al carrer per al diumenge dia 22 de juny.

Els catifaires moianesos davant la seva creació (fot. C.I.C. - Moià)

«Kasumai» del Senegal

Mateu Trenchs i Verdaguer

- Mateu, *kasumai*?
- *Kasumai bare, Bembe.*
- *U lañ bolul kasumai, Mateu.*
- *Ji lako di kasumai këmëk.*

Amb tres setmanes a la Casamance (regió del sud del Senegal) he dit unes mil vegades la paraula *kasumai* (no exagero) i l'he sentida unes mil vegades més. És una paraula de la llengua diolà, la que parlem a la regió de Ziguinchor.

Què vol dir *kasumai*? Ho traduïm per pau.

És la salut del cos amb la pau del cor, amb el benestar físic i interior, amb l'alegria de viure i de compartir... i molt més. És *kasumai*. Quines tres setmanes de *kasumai*! Assegut en un tros de tronc, amb un bol d'arròs per compartir i una gerra de *bunuk* (vi de palmera) per a alegrar la vida, xerrant amb vells amics i amigues, recordant vint anys ja llunyans de festa, de lluita, de plors i de rialles compartits.

Recordant els qui ja no hi són i descobrint que aquesta noia de trenta anys

és aquella menuda que venia cada matí al col·legi Joseph Faye.

— Mateu, *u mojenut kujoloay?* (no has oblidat el diolà?)

— *I ilat i mojen ko. Elob ay yololal* (No el puc oblidar. És la nostra llengua.).

He recordat, vivint-ho, que per a ser feliç, per a posseir el *kasumai*, no cal tenir diners, i un cotxe, i una bona casa amb totes les comoditats...

L'autèntic *kasumai* ve de les ganes de viure, de gaudir de la vida, d'acceptar el poc que tinc, de no patir pel que voldria tenir, de compartir un plat d'arròs i una mica de *bunuk*, i una taronja, i uns cacauets.

Com hauria volgut posar a dintre d'una ampolla una mica d'aquella manera de viure de la Casamance, ben comprimida, per poder escampar-la per Moià!

El P. Mateu compartint un plat d'arròs amb una antiga alumna

Marcel·lí Antúnez i La Fura

Jaume Clarà

Entre els nombrosos actes organitzats al centre Arts Santa Mònica, de Barcelona, amb motiu de l'exposició antològica dedicada a Marcel·lí Antúnez —de la qual Elvira Permanyer informava a bastament en el número anterior de LA TOSCA— va destacar la taula rodona del dia 25 de febrer.

Tantià, Quico Palomar i Roland Olbeter, a part del mateix Marcel·lí Antúnez, es resseguí el procés de sorgiment del grup teatral moianès, el context cultural, social i polític de la ciutat de Barcelona on tots ells anaren a confluïr, les primeres actuacions, la sortida de Moià amb el carro i la burra i la prohibició d'actuar-hi en tornar

Un instant de la taula rodona (fot. Carles Rodríguez)

La sessió, dedicada a *La Fura dels Baus pre-olímpica*, constà de dues parts. En la primera es projectaren un recull d'imatges del programa de televisió *Taller de Teatre* (1984), dedicat a l'obra *Accions*, la primera que donà projecció internacional a La Fura dels Baus, i del film de TVE *Ulele* (1987), realitzat a partir de l'obra estrenada l'any anterior, *Suz/o/Suz*.

A continuació, en una taula rodona amb presència de Carles Padrissa, Pere

al poble, l'època de les cercaviles fins al debut en la Fira de Teatre de Tàrraga i la preparació posterior del primer espectacle, *Accions*, amb el qual revolucionaren l'escena teatral.

L'acte serví per a posar en relleu la importància de l'etapa *furera* en la carrera artística de Marcel·lí Antúnez, però no serví per a aclarir les desavinences conceptuals i personals que conduïren a la seva sortida del grup.

PERFILS

Picanyol: «Ens deien que érem bojos»

Jaume Clarà

Picanyol (fot. J. Clarà)

Ens trobem amb en Picanyol unes setmanes abans de Sant Jordi. Tot i que enguany no publica cap títol nou —«aquí no, però a l'estranger sí», precisa— hem cregut que valia la pena parlar amb ell sobre els projectes duts a terme durant els darrers anys, sobretot de *La Bíblia dels nens*. Edicions en paper a dotze països (Alemanya, Brasil, Catalunya, Espanya, Estats Units, Filipines, França, Grècia, Índia, Itàlia, Noruega i Polònia), que es preveu que aviat siguin setze (amb la incorporació de Canadà, Croàcia, Eslovènia i Rússia) i, sobretot, més d'1.600.000 descàrregues de les aplicacions (apps) per a iPhone, iPod Touch, iPad i Android, fan que el dibuixant moianès sigui present en «només» 152 països! I pensar que a ell i al seu editor els deien que eren bojos!

Encetem la conversa parlant dels seus orígens a L'Infantil-Tretzevents i de l'entrada, el Nadal de 1971, a *Cavall Fort* amb *Ot el Bruixot*, un personatge creat un parell d'anys abans i que, a l'estranger, ja s'havia publicat a Bèlgica-Holanda i a Escandinàvia.

Al llarg de la teva carrera artística has creat molts personatges; però, com passa a molts cantants que no més són recordats per una cançó, no et sembla que et succeeix el mateix amb l'Ot el Bruixot?

Sí, el que he fet és molt més, perquè sempre m'ha agradat canviar. Hi ha personatges que m'estimo molt, però la gent només em parla de l'Ot el Bruixot. I ja m'està bé, que me'n parlin, però quan algú m'esmenta els *Sopars de Duro*, la *Noemí* i el *Pilot* o les *Filles del Joglar*... em dóna una alegria.

Picanyol també és un nom que s'ha associat amb els passatemps, primer només en forma impresa, després en devedé i ara a través de les apps. Com t'hi vas introduir, en aquest món?

Vaig començar-hi en el *Tretzevents*, on hi havia un concurs que cada mes feia un dibuixant diferent. Com que jo era l'únic que no rondinava per a fer-lo —al contrari—, vaig acabar encarregant-me'n jo sol. Amb el pas del temps vaig tenir la necessitat de crear jocs nous i així és com m'hi vaig anar introduint. Després n'he publicat a *Cavall Fort*, a la revista *Barbie*, a *Lecturas* (on vaig treballar vint-i-cinc anys)... I en forma de llibrets, editats per La Galera, que encara funcionen molt bé.

I dels passatemps en paper passes, l'any 1994, al món audiovisual amb l'entrada a Barcelona Multimèdia...

Sí. El seu director, Toni Matas, molt més jove que jo, havia jugat amb els meus jocs de petit. Quan va muntar Barcelona Multimèdia, Francesc Boada —que primer havia estat el meu editor a La Galera i després havia fundat l'editorial Pirene, la primera a publicar l'Ot el Bruixot en forma

de llibre— li va aconsellar que m'agafés. Em van dir per a fer una col·lecció de jocs d'ordinador i vaig respondre que no sabia ni com s'endollava un ordinador, però en Toni Matas em va convèncer dient-me que no em preocupés, que jo continuaria treballant de la manera artesanal, amb paper i llapis, i que els problemes tècnics ja els resoldria ell. D'aquí van néixer els *Otjots*, amb les aventures de la Noemí i el pilot. Joan Pera hi posava la veu a l'Ot i Carles Canut interpretava al pilot Boris.

Dels *Otjots* se'n van publicar vuit títols (a part d'alguns productes derivats), a un ritme d'un devedé per any. I coincidint amb el final d'aquesta etapa, cap a l'any 2003, s'esdevé allò que Joaquim Carbó ha anomenat una «crisi d'imaginació»...

És quan vaig escriure el llibre *Històries d'una pensió: preus barats i plats plens* [Barcanova, Barcelona 2006]. Tenia dolors ciàtics, problemes a la mà i, a més a més, era incapaç d'imaginar, d'escriure un guió, de dibuixar, de pensar un color... Però podia recordar i vaig començar a escriure anècdotes dels dissenyadors que havien passat per casa meua, però no pensava pas escriure unes memòries. Llavors vaig demanar a Marta Luna, a qui coneixia de Barcelona Multimèdia, si em podia ajudar. Només amb un parell de lectures del que havia escrit, ja em va dir: «Deixa't estar d'anècdotes de dissenyadors, aquí no parles de tu.» Jo no volia parlar de mi, però ella em va anar empenyent, em va fer parlar, em va fer escriure la meua vida —«això ho has d'escriure...», «no t'oblidis d'allò...», «això no ho pots resoldre en dues frases, afegeix-hi més coses...»—. Així vaig remenar la meua infantesa, els problemes amb el meu pare i totes aquestes coses; per a mi va ser molt dur, perquè jo no en volia parlar...

La crisi em va durar un parell d'anys i va anar marxant lentament. Aconsellat per

una metgessa amiga de la família, vaig anar primer amb un homeòpata que em va curar la ciàtica i, després, amb un altre homeòpata especialitzat en qüestions de tipus mental, el Dr. Mateu, d'Igualada.

Es pot dir que hi va haver unes quantes coses que em van treure de la crisi: escriure el llibre, que va ser una teràpia, enfrontar-me a la meua vida. Una altra, la medicació homeopàtica. I, després, en mi

es va produir un canvi de tipus espiritual a mesura que anava escrivint el llibre. Vaig aprofundir en la fe, va ser un retorn al cristianisme, ja que jo venia una mica del *new age* i de sincretismes i eclecticismes de tot tipus. Quan jo escrivia el llibre, sortia molt a passejar i durant tot el recorregut sempre resava, sempre demanava per als altres... Això em va portar a una purificació espiritual.

¿Aquest procés espiritual té alguna relació amb el fet que, al cap de poc, comencés el projecte de *La Bíblia dels nens*?

Són tot de coses que, com un trenca-closques, s'han anat col·locant perfectament. Quan ja estava curat i estava vivint tan intensament les qüestions de fe, un dia [novembre del 2005], el Toni m'ensenya una Bíblia per a nens feta a Dinamarca i em diu: «Què et sembla si féssim nosaltres una cosa així?» I li responc: «Si em dones per a il·lustrar la Bíblia, te n'estaré agraït tota la vida.» La vigília de Nadal ja em trucava per dir-me que ho tiràvem endavant.

Vam començar fent la Bíblia en dos devedés (l'Antic i el Nou Testament). En el primer moment, a qualsevol que n'hi parlàvem ens deia que érem bojos, que aquest no era un país per a vendre la Bíblia. Però en Toni, que és creient, em deia que havia tingut una visió, que havia de fer la Bíblia i que no fracassaria, que ens hi guanyaríem la vida.

El devedé es va fer en català i en castellà. I aquí es va acabar, perquè el Toni va intentar vendre'l a l'estranger, però no se'n va sortir. Llavors [febrer del 2008], jo li vaig dir que, amb la quantitat de feina que havíem fet i tot el material que teníem, podíem fer un còmic i que sortiria baratíssim. Primer em deia que no, que no volia editar en paper, però abans d'acabar l'any ja ho havia acceptat.

Traduccions dels llibres d'en Picanyol (fot. S. Renom)

Quan estàvem fent la versió en paper [octubre del 2009], el Toni, que sempre està al cas, es va adonar que en aquell moment per a iPhone i iPad hi havia, per una part, la Bíblia il·lustrada i, per altra part, còmics, però que la Bíblia en còmic no hi era enlloc del món. Com que ja teníem els dibuixos fets, vam empènyer i vam posar la primera Bíblia en còmic a les *apps*, en set idiomes. I ha funcionat...

Veient l'èxit, també es va fer el *Sant Francesc* en còmic (paper i *apps*; prèviament s'havia fet en devedé) i el *Sant Ignasi* (ja directament en còmic). S'han deixat les versions en devedé perquè eren molt cares i no es podia competir amb el món sencer; en canvi, amb el còmic sí que podem competir, i amb jocs per a les *apps*, també.

Perquè, a partir de la Bíblia, el projecte ha derivat també cap el món dels passatempis, no?

Sí. En les *apps* primer hi posem el còmic i comencem a tenir editors de llibres a l'estranger (Mondadori, a Itàlia, i sobretot Emmanuel, a França, que edita tot el que fem). Com que els jocs els teníem molt a l'abast, amb l'experiència dels *Otjocs*, vam decidir fer la Bíblia en jocs per a *app* i, alhora, anar treballant per publicar-los en paper.

Un altre producte que vàrem fer va ser els salms per a *app*, però no han tingut èxit (en paper només s'han publicat a França). Volíem continuar amb els cànecs de la Bíblia, però ja es va veure que no podíem tirar per aquí.

També hem publicat *La pregària diària de la Bíblia*, amb uns breus textos del Toni il·lustrats per mi, destinats a ser llegits pels pares de família als nens, tot esmorçant o esperant l'autobús. Es tracta d'una aplicació gratuïta; de totes les altres se'n pot consultar un capítol de franc, però si vols continuar l'has de comprar, a un preu molt barat.

En aquests moments, en què estàs treballant?

Ara estem tirant endavant els *Otjocs* per a les *apps*, refent els jocs a partir de l'experiència que ens han donat els jocs bíblics. Les aventures de Noemí i el pilot són les mateixes, però millorem molt els jocs intercalats; seran molt més agradables de jugar... Aquí hi ha uns quants mesos de feina.

I projectes de futur?

N'hi ha diversos, però depèn en part de l'interès que mostrin les editorials estrangeres, perquè aquestes ajuden a amortitzar-los. Un és la Bíblia en jocs, però més difícil, destinat als protestants dels Estats Units, que són grans coneixedors de la Bíblia i troben la versió que hem fet massa fàcil. Un altre, promogut per editorials d'Eslovènia, França i els Estats Units, és fer més vides de sants; l'únic que em fa por és que demanen vides de sants més actuals i a mi no m'agrada dibuixar cotxes, ni la manera de vestir actual, ni les ciutats... Jo, per la meua part, he proposat l'adaptació d'un llibre de Gereon Goldman, *Un franciscà a les SS*; són les aventures, acció pura, d'un franciscà que es veu obligat a entrar a les SS i es veu embolicat en moltes peripècies per a poder mantenir la seva fe...

Tota la teua activitat gira actualment al voltant de Barcelona Multimèdia?

Sí, fora d'això només conservo la col·laboració amb *Cavall Fort* i algun petit encàrrec d'editorials com La Galera, amb qui mantinc l'amistat...

I no em puc estar de preguntar-te: l'Ot el Bruixot, ¿té vida per a temps, encara?

No ho sé pas. Ha durat quaranta-dos anys i ara em costa molt continuar creant noves històries, estic en una altra onda...

LES ENTITATS INFORMEN

Moià amb la dona treballadora

Ignasi Morgades Gutiérrez. CUP Moià

Fa més de cent anys d'aquella tràgica vaga a Nova York que s'acabà convertint en el Dia de la Dona Treballadora, de la iniciativa de Clara Zetkin i moltes altres socialistes per l'establiment d'un Dia Internacional de la Dona. Hauria de venir molta fam i la Primera Guerra Mundial perquè les demandes essencials del moviment feminista per la igualtat, el dret de vot, la pau i les millores salarials fossin simplement escoltades.

És cert que s'ha avançat molt des de llavors, però encara hi ha molt de camí per fer en la igualtat entre homes i dones. La igualtat salarial, el repartiment equitatiu de les tasques domèstiques i de cura, entre altres, són algunes fites que, per ara, encara es mantenen més com a utopia que com a realitat. Més encara quan les derives involucionistes del Govern central pretenen el retorn a èpoques fosques inspirades en el nacionalcatolicisme. Les mesures institucionals per a promoure la igualtat, la discriminació positiva, la discutida paritat o el qüestionament públic de les postures masclistes són passes im-

portants per a assolir la igualtat real —i no simplement formal— entre ambdós sexes, però els temps actuals no bufen a favor de l'equitat.

El moviment feminista és, malgrat algunes caricatures i interpretacions interessadament esbiaixades, un element clau per al progrés i la llibertat col·lectiva de la humanitat, sense diferència de sexe ni gènere.

Jornades feministes a Moià

Per aquest i altres motius, des de la CUP de Moià, el Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans i l'Assemblea del Moianès del Procés Constituent vam organitzar unes jornades feministes els dies 14 i 15 de març a l'Ateneu La Pólvora. Sota el títol *Moià amb la dona treballadora*, els actes programats van comptar amb la participació d'una quarantena de persones en els diferents espais i suposen una línia de treball comú entre les assemblees al Moianès de la CUP, el SEPC i el Procés Constituent.

Mural commemoratiu, a la carretera de Vic (fot. Josep Font)

Els actes es van iniciar amb la conferència *El feminisme avui*, a càrrec de la sociòloga i activista feminista Glòria Casas Vila, que va exposar els arguments teòrics contemporanis d'aquest moviment i del corrent materialista radical en particular. Des d'una postura acadèmica i alhora militant es va debatre amb el públic sobre la construcció social dels gèneres i la identitat sexual, les relacions de dominació dins els moviments transformadors, la necessitat d'espais organitzatius propis per a l'emancipació de la dona i la presència de models patriarcal en diferents contextos socials i històrics. Igualment es van tractar temes d'actualitat com els drets reproductius o el fenomen de la prostitució —en vista del fracàs de la gestió a Alemanya i Holanda, un model que calquem a Catalunya, i en detriment dels avenços de les vies abolicionistes aplicades a Suècia amb importants avenços per a l'erradicació d'aquesta activitat—. La manca de temps va fer aturar un llarg i necessari debat sobre aquests afers i, davant l'interès mostrat per les persones participants, els grups organitzadors van assumir el compromís de continuar treballant de manera interna i pública sobre aquests temes, ja que l'eix feminista és un element estructural en l'activitat transformadora i d'alliberament social d'aquestes entitats.

El primer dia es va cloure amb la realització d'un mural commemoratiu de la jornada a la carretera de Vic, on va participar diversa gent jove del Moianès. Aquesta iniciativa plàstica tenia l'objectiu de fixar gràficament el suport a les mesures igualitaristes entre sexes, així com promoure formes artístiques contemporànies amb caràcter polític i deixar constància de l'activitat realitzada.

L'acte fort de les jornades, però, va ser el taller de micromasclismes en la premsa, al qual es van convidar mitjans de comunicació locals i comarcals. Es va

comptar amb la participació de redactors de LA TOSCA, *Regió7* i *La Directa*, entre altres. Els micromasclismes, aquelles actituds i elements formals de caràcter dominador, amb baixa intensitat i generalment automatitzats, suposen avui un dels grans cavalls de batalla per a la desaparició del masclisme, identificat sovint i a grans trets amb les discriminacions més explícites o la violència física.

El taller, conduït per Ana Castillo —historiadora de l'art i autora del blog *subtileta.wordpress.com*—, va definir els principals conceptes utilitzats durant l'activitat, incloent-hi una petita guia per a incorporar la perspectiva de gènere com a eina analítica. Un cop clarificades aquestes qüestions es van examinar diverses seccions dels mitjans locals, de les entrevistes als passatemps, sense oblidar la presència femenina en els consells de redacció o les línies editorials —en funció de l'existència d'aquesta en cada un dels mitjans—. Un cop exposats, discutits i debatuts els arguments, es va fer el salt a l'anàlisi de mitjans de tots els colors i tendències, del sensacionalisme groc als articles científics, on la vintena de participants hi van dir la seva. Les qüestions debatudes no es van limitar a la temàtica principal del taller i van girar, també, a l'entorn de la pràctica, l'ètica i el compromís periodístics amb la societat i la transformació d'aquesta.

Des de les entitats organitzadores posem a disposició de tothom qui ho vulgui els materials del taller, que contenen el glossari de termes, els articles i seccions analitzades, així com un recull de textos formatius sobre la matèria. En podreu disposar aviat a la pàgina web de la CUP del Moianès.

La naturalització dels micromasclismes afecta tothom i la crítica i l'autocrítica són eines essencials per a la transformació personal i col·lectiva. La redacció d'aquest article inclou algun exemple de

micromasclisme, que s'ha mantingut un cop localitzat, com un petit taller per a qui hagi llegit la crònica fins aquí. Llancem la primera pedra, però no estem lliures de pecat.

Celebrem que enguany diferents entitats moianeses hagin programat actes

per a la commemoració del 8 de març, encara que per desconexença aquestes hagin coincidit en les dates. Esperem futures col·laboracions entre entitats per a la celebració de la diada en els propers anys.

Per molts anys! Per molts anys!

Hospital-Residència Vila de Moià

Aquest any hem començat una nova activitat. Cada mes fem la nostra festa d'aniversaris!

L'últim dilluns i l'últim dijous de cada mes, a la tarda, tots els residents dels diferents serveis de l'Hospital-Residència Vila de Moià celebrem els aniversaris dels residents i usuaris nascuts aquell mes. Els dilluns ho celebrem a la Unitat de Psicogeriatria i els dijous a la sala d'estar de la planta.

A les festes hi són convidats tots els familiars i amics.

A principis de mes s'informa en un panell de l'entrada de qui compleix anys. El dia de la festa recordem qui ha fet anys aquell mes i els protagonistes es guarnei-

xen amb un collaret o un corbatí. Passem molt bona estona junts, mentre cantem les cançons d'aniversari, si estem animats ballem i berenem tots plegats. I com en tot aniversari, no ens oblidem de bufar les espelmes!

Celebrar l'aniversari no és tan sols sumar un any més en la nostra vida.

Celebrar l'aniversari és un motiu d'alegria per a agrair la companyia, per a celebrar que estem plegats, que encara tenim moltes coses per fer, etc. Us animem que ens hi acompanyeu. Si teniu algun familiar, amic o conegut a l'Hospital-Residència, segur que li farà molta il·lusió que estigueu el seu costat en la celebració del seu aniversari.

Celebració d'aniversari a l'Hospital-Residència

Museu de Moià

El Museu - Coves del Toll obté el certificat SICTED. El Sistema Integral de Qualitat Turística en Destinació és un projecte de millora de la qualitat de les destinacions turístiques promogut per l'Institut de Turismo de España i la Federación Española de Municipios y Provincias, amb l'objectiu d'aconseguir que els diferents elements o agents que integren l'oferta d'una destinació turística gaudeixin d'una qualitat elevada. El dia 24 de febrer es van donar els certificats a les empreses i serveis turístics del Moianès que havien presentat les sol·licituds i que havien fet la feina requerida; entre aquests, el Museu i les Coves del Toll.

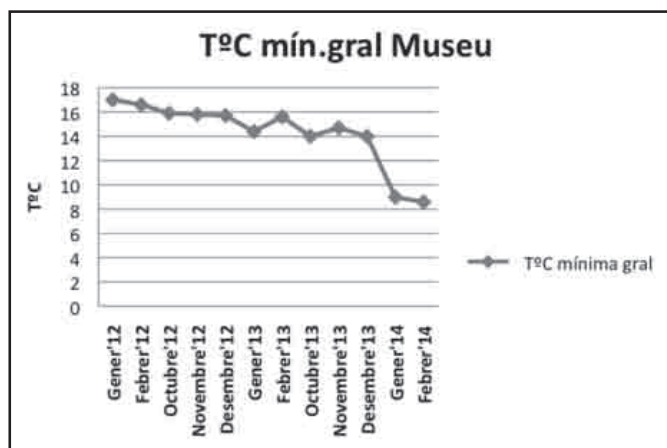
Horari de Setmana Santa (12-21 abril). Coves del Toll: entre setmana, de 10:30 a 14h; caps de setmana, de 10:30 a 14h i de 15 a 18:30h. Museu de Moià: entre setmana, de 10:30 a 14h; dissabtes, de 10:30 a 14h i de 15 a 18:30; diumenges, de 10:30 a 15h.

Al Museu fa fred! En l'anterior número de LA TOSCA, J. Clarà explicava les dificultats de la gestió compartida de Can Casanova (Generalitat de Catalunya) -

Museu de Moià (Ajuntament de Moià), amb obligacions determinades per a ambdues institucions establertes en un acord del Patronat de la Casa Rafel Casanova l'any 2005, on s'estipulaven les despeses i responsabilitats de les dues parts, i quedava palès que de la calefacció se'n feia càrrec la Generalitat de Catalunya.

L'abril de 2013 es va detectar una avaria al dipòsit de gas de la calefacció i se'n va informar la institució responsable, el Museu d'Història de Catalunya. Fins al dia d'avui i tenint en compte que aquest any l'edifici ha passat a ser gestionat per l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, l'avaría no ha estat arreglada i no s'ha pogut omplir el dipòsit de gas durant tot l'hivern. Hem passat tota la tardor i l'hivern sense calefacció i, malgrat que no han estat gaire freds, s'ha detectat una baixada considerable de temperatura a l'edifici de fins a 8°, cosa que ha causat, entre altres conseqüències, les queixes dels visitants.

Exposició temporal. El dissabte 22 de març es va inaugurar al Museu de Moià l'exposició temporal *K. L Reich, la veu de l'infern nazi*, produïda per l'Ajuntament de Manresa i el Memorial Democràtic. A la inauguració hi van assistir el director del Museu Comarcal de Manresa, Francesc Vilà; dos dels comissaris de l'exposició, Quim Aloy i Josep Alert; la cap de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, Aurèlia Cabot, i l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras. Es pot visitar al Museu de Moià de forma gratuïta, en horari d'obertura al públic, fins al 31 d'agost.

Biblioteca de Moià

Durant els mesos de febrer i març s'han pogut visitar dues exposicions molt interessants. Pel febrer, *El retrat de la paraula*, fotografies en blanc i negre de Carles Rodríguez i Marín fetes a diversos autors que tenen el llibre com a mitjà d'expressió. Pel març, els paisatges del pintor moianès Josep Alcoceba.

Al club de lectura hem gaudit de dues escriptors imprescindibles: Montserrat Roig, amb el llibre *La veu melódica*, i Mercè Rodoreda, amb *Mirall trencat*; per tal de comentar aquesta darrera novel·la vam comptar amb Teresa Arnal, especialista en l'autora.

L'arribada del Carnestoltes es va celebrar amb un taller, on es van fer màscares per a tots els gustos, i amb una sessió de contes a càrrec de la rondallaire Anna Garcia, que, acompanyada del seu acordió, va explicar tres històries sobre disfresses i el Rei Carnestoltes, i va cloure la sessió amb un ball.

A finals de març i durant la primera setmana d'abril s'ha fet, amb la col·laboració de les escoles, la Setmana d'Intercanvi de Llibres. Dins aquesta activitat, a l'hora del taller es van fer uns punts de llibre molt originals.

A petició dels usuaris, la biblioteca organitza un taller d'escriptura creativa. El condueix Imma Soler i es fan sis sessions quinzenals, la primera el 27 de març.

Per tancar el mes de març, el dissabte 29 es va representar l'espectacle familiar *Fes-te pirata*, a càrrec d'en Manelutti, on un pirata molt especial va animar els assistents a convertir-se en pirates i formar part d'una tripulació en cerca d'aventures, contes i gresca. Aquesta activitat estava emmarcada dins la campanya «Moianès Més», promoguda pel Consorci del Moianès.

Tres activitats de la biblioteca

A.E.N. a Moià

Josep L. M. Picanyol

Ja pregueu pels cristians perseguits? (papa Francesc).

Aquesta Setmana Santa tindrem a Moià una exposició sobre els cristians perseguits. També projectarem alguna pel·lícula sobre aquest tema.

Actualment, més de tres-cents milions de cristians viuen perseguits arreu del món: sacerdots i laics assassinats o empresonats, esglésies cremades, segrestos, coaccions diverses, etc. Segons l'informe de Massimo Introvigne, els cristians són el col·lectiu més perseguit, siguin catòlics o protestants, però la premsa i altres mitjans eviten parlar d'aquest tema.

Si ets cristià, si et sents germà dels cristians que mantenen la seva fe amb coratge malgrat la persecució, vine a veure aquesta exposició. Si no ets cristià, si ets agnòstic o ateu, però ets una persona sensible als sofriments dels altres, també et convidem a venir.

Entre els nombrosos problemes que hi ha al món, i davant la impossibilitat que té cada persona per a abastar-los tots, algunes persones hem optat per col·laborar amb A.E.N. (Ajuda a l'Església Necessitada). Donar a conèixer, col·laborar econòmicament i pregar són les tres accions que podem fer; però de totes tres la més important és la tercera. Us convidem, doncs, a unir les vostres oracions amb les nostres per la gent que manté la seva fe en el sofriment.

L'exposició es podrà veure a la sala del Casal del 12 al 19 d'abril. La inauguració, a càrrec de membres d'Ajuda a l'Església Necessitada de Barcelona, és el dissabte 12 d'abril a les sis de la tarda. Al vespre del mateix dia es projecta el documental *Érase una fe*, un viatge de dos nois francesos en bicicleta arreu del món per conèixer els cristians dels països més exòtics.

Entrevista a Rosa Plans

AMPA de l'Escola J. Orriols i Roca

Rosa Plans Altarriba, 64 anys, treballadora social de la residència i actualment jubilada, mare de tres fills i àvia de quatre néts, s'encarrega dels cursos d'alfabetització a l'Escola Josep Orriols de Moià.

Explica'ns en què consisteixen les classes d'alfabetització.

El grup ens trobem cada dimecres de 15h a 16:30h a l'escola. Són classes dirigides a mares i pares novinguts d'alumnes de l'escola, on la finalitat és que aprenguin l'idioma, l'escriguin i el llegeixin de forma molt bàsica, que els serveixi per a comunicar-se i entendre el seu entorn. Normalment són mares que no gosen par-

lar amb gent del poble per por de molestar, i per tant no tenen gaires oportunitats per a practicar el català, però en realitat són mares molt obertes i alegres.

Com vas entrar en això de les classes d'alfabetització?

Va ser la Montse Picanyol qui em va enredar. Necessitaven algú i em va venir a buscar a principis d'aquest curs: em va dir que pel caràcter que tinc ho podria fer bé. Al principi em feia molt de respecte, perquè jo no havia fet mai de professora, no tenia cap experiència, però amb les indicacions de l'Anna Marquès, la persona que ho ha portat durant uns tres anys, i jo

que m'he anat informant, he anat provant coses, he anat buscant material... Al final he trobat la manera de poder-ho fer bé. Ara estic molt contenta i a més m'agrada molt. Jo les ensenyo, però elles també m'ensenyen a mi. Aprenc moltes coses i el fet d'haver d'ensenyar m'obliga a repassar-ho jo. He d'anar renovant material perquè no s'avorreixin i mirar bé de no fer cap falta d'ortografia per no explicar-ho malament.

Quants són al curs?

Tot són dones: hi ha una índia, tres musulmanes, una de Gàmbia i cinc de Mali, però actualment s'hi han afegit dues índies més que em van demanar si podien venir tot i no tenir fills a l'escola.

Déu n'hi do!

Sí, i a més és molt divertit, perquè, és clar, vénen amb la canalla petita i, mentre elles van fent classe, la canalla s'està allà jugant. De vegades pateixo, perquè han d'aguantar una hora i mitja allà tancats a l'aula, però ja busquen la manera d'entretenir-se... Això també fa que hi hagi dies que costi més, perquè els nens estan més esverats, però anem fent; a més, les mares hi posen moltes ganes i voluntat.

Com és l'ambient?

Tot i haver-hi barrejades tantes cultures diferents, hi ha molt bon ambient, tenen moltes ganes d'aprendre i vénen molt contentes, no acostumen a faltar mai, i sobretot posen molt d'interès en la vocalització; fins i tot algunes em demanen feina per fer a casa durant la setmana, n'hi ha que aprenen molt ràpid. Fixa't si hi ha bon ambient que un dia vàrem decidir d'anar al bar i s'hi van afegir totes, i el més divertit és que per a la majoria era el primer cop que hi anaven, al bar.

Què aprenen a les classes?

Hi ha molts nivells: n'hi ha que ja saben escriure, a d'altres els costa més el català... Pensa que per a elles tot és molt diferent: la cal·ligrafia, els conceptes... Fins i tot les veus que escriuen la paraula, en comptes d'esquerra a dreta, de dreta a esquerra. Aprenem l'abecedari i sobretot com es pronuncia, van vocalitzant les lletres i paraules i ho van escrivint, i amb fulls pautats aprenem cal·ligrafia. Elles es posen molt contentes quan aprenen i els agrada molt, aguanten l'hora i mitja i continuarien! Jo els he agafat molta estima i m'adono que sempre aprenc. Tots som mestres i alumnes alhora.

Rosa Plans amb les seves alumnes (fot. AMPA)

NATURA

Històries de bolets

Miquel Fortuny Navarro. Responsable de biodiversitat i conservació de la Societat Catalana de Micologia

La memòria és de curt abast, però tinc records ben nítids de quan anava a buscar bolets amb l'avi Vicenç i el pare. Sempre mig amagats i amb cura perquè no ens descobrissin les rovelloneres i lle-negueres, especialment l'oncle Àngel i el xic de cal Manlleu. El nom del xic és Salvador, i és l'actual alcalde de l'Estant; l'Àngel era el seu oncle.

L'oncle Àngel proveïa bolets, cargols, crancs de riu (l'autòcton) i caça (conills, llebres, perdius, tudons i becades) a Barcelona. Principalment a Can Culleretes, un conegut restaurant del barri gòtic i el més antic de Catalunya. El xic Manlleu va ser un bon company de jocs i entremaliadures d'infants, però un més que respectable competidor a l'hora d'arreglar bolets.

Algunes vegades sortíem junts, però sempre en territori conegut i compartit per tots dos: les obagues del Soler de Terrades. La padrina del meu fill Enric, la Margarida, i la seva germana Fina, ambdues de ca la Mònica, eren temibles si parlem de collir bolets, i havíem d'intentar també esquivar-les. Han transcorregut gairebé cinquanta anys.

En aquells temps els boletaires teníem les nostres boletes secretes. La gran preocupació era no deixar cap rastre ni senyal de la nostra presència i estada al bosc.

Cap propietari forestal no et demanava ni un cèntim pels bolets recol·lectats. Tot just en collíem un cistell per persona amb diferents espècies: rovellons, llengües, fredolics, camagroc i algun bec de perdiu. El negoci per al terratinent estava a marcar, tallar i vendre tants pins, alzines i roures com pogués o li permetés ICO-NA (Instituto para la Conservación de la

Naturaleza). El responsable d'ICONA a les nostres contrades era Antonio Mur, un bon amic del pare. Els bolets, doncs, no comptaven en el compte d'explotació d'un bosc.

Avui més que mai, els bolets són de moda i preuats. Els tenim presents a la cuina, a la televisió, als diaris, a les revistes i a la ràdio. Es publiquen llibres, manuals i enciclopèdies sobre bolets. Es fan recomanacions de com cal cuinar-los, collir-los, cultivar-los. Es confeccionen rutes micològiques. S'organitzen cursos, xerrades, exposicions, sortides de camp (intensives, d'iniciació, culinàries) i campionats. Es dissenyen estris per a tallar-los i raspallar-los. Es fabriquen navegadors per a marcar rutes i boletes. Es donen pronòstics televisius lligats a la meteorologia dels indrets boletaires. Sorgeixen les quadrilles espoliadores de bolets, els nous boletaires, els boletaires entesos, els savis i els gurus mediàtics. Apareixen altres mediàtics del món de la cuina i la meteorologia. Els propietaris forestals es

Bolet conegut com a pollancrú

despertien. Hi intervé l'administració amb el carnet boletaire. Es crea la Federació de Boletaires.

És a dir, una complexa i diversa interacció de motivacions entorn del món dels bolets. El resultat, una gran pressió sobre els bolets i els ecosistemes forestals. Tot plegat, un problema de gestió.

Els micòlegs (els qui estudiem la biologia dels fongs), en general, tenim el pensament que s'ha de posar ordre a la disbauxa, és a dir, buscar consens i regular.

Regular no vol dir cobrar un carnet de boletaire per recol·lectar al Ripollès, al Parc Natural de l'Alt Pirineu, al Parc Natural dels Ports i a la forest de Poblet. Per a regular cal tipificar l'activitat i l'objectiu econòmic del boletaire i aplicar taxes substancialment diferents al recreatiu i al professional.

Regular vol dir instruir, formar i educar en micologia i medi ambient. Regular vol dir vigilar i sancionar comportaments poc respectuosos per a l'entorn forestal. Vol dir identificar i controlar l'origen dels bolets i la seva venda i, per tant, assegurar-ne la traçabilitat i, en conseqüència, vigilar la seguretat alimentària. Cal vetllar per la conservació dels bolets i la resta de

la biodiversitat (els bolets estan marginats en qualsevol política de conservació). Vol dir facilitar i no aplicar taxes a l'activitat dels micòlegs professionals que els estudien. Compensar el propietari forestal del recurs per a la millora i la gestió dels boscos explotats. Cal que l'administració sigui exhaustiva en l'activitat de consulta i cal cercar el consens.

Hem de recordar que no hi ha savis, ni gurus en micologia, car és massa extensa i complexa, com a ciència biològica que és. Cal, doncs, evitar la creació de sitges (gurus d'opinió en torres de marbre).

Cal insistir que, tot i ser un recurs renovable, un bolet pot perdre aquest atribut si el seu cicle de regeneració queda per sota de la seva taxa d'extracció.

L'ecòleg i mestre de biòlegs Jaume Terradas diu que «l'interès cultural de la biodiversitat és inqüestionable, no solament en els molts casos en què una espècie (animal, vegetal, fong o microbi) connecta amb la manera de viure d'un poble i s'incorpora als seus mites, a les seves tradicions, a la seva medicina, a la seva gastronomia... sinó també en els casos en què és tracta d'espècies de les quals encara no sabem res». És ben cert per als bolets.

Gírgola de cultiu, però en el seu hàbitat natural sobre fusta morta d'un pollancrú

MISCEL·LÀNIA

Salvador de la Caseta, cent anys
Família Serracarbasa

Salvador Serracarbasa

El dia 25 de març l'avi de la Caseta d'en Fermí, Salvador Serracarbasa i Rovira, va celebrar juntament amb tota la família i coneguts, el seu centè aniversari. Cent anys no es fan cada dia. Va ser un dia molt emotiu i alegre carregat de felicitacions i visites.

Fills, néts i besnéts estem molt contents de poder passar un any més al teu costat. De tu tots hem après molt, ets tot un exemple a seguir per a nosaltres.

Esperem poder celebrar molts anys més al teu costat.

T'estimem, padrí.

Nou pendó dels Armats
Agustí Amargant

El nou pendó dels Armats

Els Armats estrenarem enguany un pendó nou. Com a banderer, en veure que el pendó estava molt estripat, em vaig encarregar de fer-lo fer nou. Per això hem comptat amb la col·laboració desinteressada de Germans Iglésias Recuperadors, que ens han proporcionat la roba, molt semblant a la del pendó vell. La feina, també desinteressada, ha anat a càrrec de la sogra del signant, Magdalena Benedicto Vila, de Sabadell. Tot el pendó s'ha fet nou, havent-se aprofitat de l'antic pràcticament només les lletres. Agraïm la col·laboració dels qui ho han fet possible.

PUBLICACIONS

Llibres

Sergi Pich i Cañisà. *El senyor de Calders*

[S.I.]: Nèctar, 2013. 203 pp.

Novel·la històrica ambientada a les comarques del Moianès i el Bages en l'època feudal, a redós de castells com el de Calders i de monestirs com el de Sant Benet de Bages. El llibre és prologat per l'ex-alcalde calderí Jaume Perarnau i l'autor l'ha pogut editar gràcies al suport, a través de micromecenatge, de noranta-nou amics.

Revistes

—**L'Esplai**, núm. 205 (març 2014), butlletí de l'Associació de Gent Gran de Moià.

—**Cavall Fort**, núm. 1239 (primera quinzena març 2014), que publica l'article divulgatiu «Polze girat», de M. Àngels Petit i Mendizàbal, i les habituals col·laboracions del dibuixant Picanyol.

—**Llengua Nacional**, núm. 86 (I tri-

mestre 2014), que publica els articles «Nota sobre el pronom "qui"», de Carles Riera (pp. 15-17), i «Errors de lèxic (III)», de Josep Ruaix (pp. 23-26).

—**Revista Catalana de Teologia**, núm. 38/2 (any 2013), que publica el treball «Topònims moianesencs en documents medievals», de Carles Riera (pp. 261-275).

Diaris

Regió7

11-2-2014

«El Cacis de Calders es planteja reduir els artistes residents per garantir els projectes. El centre d'art i sostenibilitat manté enguany el nombre de beques, però vol assegurar la continuïtat de propostes concretes».

18-2-2014

«Dos ferits lleus en xocar un cotxe i un porc senglar a Castellterçol».

23-2-2014

«Incendi a Moià (a la Torre de Casanova)».

25-2-2014

«Un grup de voluntaris s'organitzen per netejar fonts i pous de glaç a Castellterçol. Els treballs s'han allargat quinze dies amb l'objectiu de mantenir elements del patrimoni local».

26-2-2014

«Condemnen un veí de Moià que va gravar la seva fillastra a la dutxa. Dos anys de presó per a un moianès per obtenir vídeos de la menor, de 14 anys, despullada. Com que no té antecedents, l'home no haurà d'ingressar a la presó, però no es podrà acostar a la noia durant tres anys». «Carla Ubasart es penja la plata a la Copa d'Espanya. La judoca del Judo Moià va ser segona al Ciutat de Barcelona en -57 kg».

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

27-2-2014

«Roben 400 metres de cable de l'enllumenat de dos carrers (Lleida i Mn. Lluís Daví) de Moià. El saqueig es va fer ahir a la matinada, dos dies després d'un robatori a l'antiga caserna de la Guàrdia Civil». «Moià descarta urbanitzar per ara el carrer de Santa Magdalena després de consultar els veïns. La majoria de residents va rebutjar que s'executés el projecte, del qual haurien hagut d'assumir el 29% del cost, i només es rehabilitarà un mur». «Emotiva festa d'aniversari per a l'àvia centenària Merceditas, a Castellcir».

28-2-2014

«Marcel·lí Antúnez desplega el seu exèrcit de robots. L'artista moianès protagonitza una exposició a Arts Santa Mònica (Barcelona) en què s'explica el procés creatiu d'uns espectacles que estan basats en sistemes computacionals».

5-3-2014

«Castellterçol reparteix 4.000 plats d'escudella».

7-3-2014

«Calders recupera el camió del peix fresc».

8-3-2014

«Processats pel Tribunal de Comptes l'ex-batlle de Moià, el secretari i l'interventor. Monràs i els seus dos principals funcionaris són acusats d'irregularitats que van arruïnar l'ajuntament. Els altres vint investigats queden fora del cas». «Una mica de claror a Moià», editorial, sobre el mateix tema. «Enduro: Balsells i Vives, tercer en RS1 sènior a Moià (Circuit Verd)».

9-3-2014

«L'ex-batlle de Moià i els interventors han de justificar 74.000 euros. L'acusació davant el Tribunal de Comptes exculpa els regidors i rebaixa la de Monràs».

11-3-2014

«Ucraïna segons els ucraïnesos del Bages», reportatge a una desena d'ucraïnesos residents al Moianès.

15-3-2014

«La vaca i el seu vedell, víctimes dels voltors al Moianès. Uns ramaders de Moià denuncien l'atac de voltors a una vaca i un vedell. Els propietaris asseguren que una trentena d'aus carronyaires van envoltar els dos animals».

18-3-2014

«El venedor de la finca (Rocabruna i Rocafort) del "príncep àrab d'Oló" s'enfronta a cinc anys de presó. La fiscal dona suport a la querella dels hereus del xeic àrab contra l'antic apoderat i l'acusa d'estafa».

19-3-2014

«Amb els ulls al cel per si hi ha voltors. Els experts atribueixen la seva presència al Bages a la falta de menjar».

20-3-2014

«El cicle de joves pianistes Maria Vilardell passa de tres a cinc concerts a Moià. El certamen s'inaugurarà a finals d'aquest mes i es perllongarà fins al juny amb talents emergents».

24-3-2014

«Detenen una parella de Moià per entrar a robar en tres cases del poble. L'home, que ha ingressat a la presó, perpetrava els robatoris, i la dona s'encarregava de la venda».

LA VANGUARDIA

17-3-2014

«El xeic va al jutjat. La fiscal demana cinc anys de presó per a l'apoderat que va vendre el patrimoni d'un príncep saudita a Catalunya», article que es refereix, entre altres propietats, a sis finques del terme municipal de Santa Maria d'Oló.

EL PUNT AVUI+

14-3-2014

«Agenda: Marcel·lí Antúnez i el seu "Epizoo". "El soldat", segons La Fura dels Baus».

Nou manual de Carles Riera

Josep Ruaix

El dia 4 de març va tenir lloc a la Llibreria Claret (Barcelona) la presentació del *Manual de traducció de textos científics de l'anglès al català*, de Carles Riera, manual de 272 pàgines editat per Claret (Barcelona 2014).

En l'acte va intervenir-hi, en primer lloc, Josep M. Carbonell, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Ramon Llull, que glossà el currículum de l'autor, nascut a Moià (any 1959), doctor en Filologia Catalana, llicenciat en Farmàcia i prevere del bisbat de Vic (des de 1996), professor (des del curs 1996-1997) de l'esmentada facultat universitària, impartidor de cursos i cursos en altres centres i autor de diverses publicacions, entre les quals destaquen una sèrie de volums sobre el llenguatge científic català.

Després intervingué en l'acte David Jou, físic i poeta, que explicà detalladament el contingut del volum que es presentava, volum que consta de quatre parts: sobre aspectes generals, aspectes sintàctics, aspectes estilístics i aspectes terminològics. Amaní la seva intervenció amb algunes anècdotes i remarcà la im-

portància de tenir un manual com aquest, que fa de pont entre la llengua de referència en el món científic (l'anglès) i la llengua pròpia del nostre país (el català).

En darrer lloc va prendre la paraula l'autor, que explicà com començà a dedicar-se a l'estudi del llenguatge científic arran del fet de compartir estudis de filologia catalana i de farmàcia en una època en què el català començava a ser llengua vehicular en l'ensenyament universitari. També explicà la gènesi d'aquest nou llibre: el fet de comparar traduccions catalanes d'importants llibres científics amb l'original anglès i observar-hi deficiències.

En conjunt, va quedar clar que aquest manual s'adreça, en particular, als traductors de material científic de l'anglès al català, però també, en general, a professors, investigadors, docents i alumnes tant de l'àmbit de les humanitats com de l'àmbit de les ciències experimentals. Felicitem l'amic Carles Riera i Fonts per la publicació d'aquest volum que s'afegeix a vuit d'anteriors publicats sobre temàtica lingüística, bo i desitjant que ens vagi oferint fruits assaonats de la seva dedicació a l'observació de la llengua i la ciència.

C. Riera, J.M. Carbonell i D. Jou (fot. M.À. Julià)

BREUS

GEMI, 40 anys amb renovació de Junta

L'entitat excursionista moianesa, que enguany celebra el seu quarantè aniversari, ha renovat la seva junta directiva, que queda formada de la manera següent: president, Jordi Soler Vila; vice-president, Jordi Prat Alfonso; secretari, Carles Miquel Collell; tresorer, Josep Bardit Albets; vocals, Quini Sánchez Real, Núria Padrisa Rovira, Orsini Sotorra Vila i Pol Guinart Homs.

L'entitat també ha distribuït un díptic amb les activitats per a aquest any 2014, amb el títol *El GEMI hi posa el color: 40 anys fent camí, 40 anys fent GEMI*: excursió a la font de les Donzelles (23 març); XXXIX Travessa Moià-França (18-20 abril); excursió amb nens als bufadors de Beví (25 maig); excursió circular pel Catllaràs (14 juny); ascensió al pic de Cataperdís (2806 m) (12 juliol); XXXIV Caminada Popular pel Moianès (3 agost); ascensió al Balaitous (3144 m) (20-21 setembre); excursió pels cingles de Tavertet (octubre); excursió a Comanegra (novembre); excursió amb raquetes i esquí de muntanya (desembre); XIII Cursa Dos Turons (18 gener 2015).

Campanya Moianès Més

El cap de setmana del 29 i 30 de març, el Consorci del Moianès va impulsar la segona edició de la campanya *Moianès Més*, amb grans promocions en allotjaments, restaurants, comerços i activitats de lleure. A la iniciativa s'hi van afegir uns cent cinquanta establiments comercials i bona part dels equipaments culturals de la comarca. El diumenge al migdia, a la plaça del CAP, de Moià, estava prevista una presentació de productes del Moianès (*Tasta el Moianès! Cooking-show*).

Conferències

El divendres 28 de febrer, el Cercle Artístic del Moianès oferí la conferència-

taller de Mercè Bigorra, en què analitzà el quadre *Guernica*, de Picasso. El 28 del mes següent fou Josep M. Massegú qui tractà sobre *L'univers dels colors, del dibuix i la pintura*.

El dimecres dia 12, l'AMPA de l'Escola Josep Orriols i Roca organitzà la xerrada *Eduquem la intel·ligència emocional*, a càrrec de la pedagoga Ana Isabel del Río.

El divendres dia 14 tingué lloc a l'Auditori de Sant Josep la conferència *L'endemà de la independència*, a càrrec d'Albert Pont, president del Cercle Català de Negocis. Ho organitzava ANC Moià.

El dia 21 de març, també divendres, l'enginyer Ramon Sans, vice-president del Col·lectiu per a un Nou Model Energètic i Social Sostenible, va oferir, a l'Auditori, la conferència *La transició energètica del segle XXI: el col·lapse és evitable*. Ho organitzava Procés Constituent amb la col·laboració de la CUP Moià i Entesa per Moià.

Esports

El diumenge 2 de març tingueren lloc al Circuit Verd les XXVI Tres Hores de Moià, prova puntuable per al campionat de Catalunya de resistència sobre terra.

El dissabte dia 8, el Club de Golf Montbrú-Moià convocà el torneig 6è Four Days (Medal Play individual). El cap de setmana 22 i 23 del mateix mes fou el torn de l'XI Gran Trofeu de la Casa Club (Stableford individual).

Altres activitats

El dissabte 22 de març, el grup de teatre Sentfores de la Guixa posà en escena a l'Esplai l'obra *Onze de Setembre*.

El diumenge dia 23, la Coral de Moià va actuar a l'Esplai, sota la direcció d'Andreu Brunat.

Joventuts Musicals de Moià presentà, el dissabte dia 29, la pianista Rebeca Myar Andrades, dins el II Cicle d'Intèrprets Maria Vilardell.

Fot. Àngel Cabeza

Sortida de l'Esplai

Un grup de trenta-set moianesos van viatjar del 20 al 22 de març a la Terra Alta i al Matarranya en un viatge organitzat per l'Esplai de Moià. L'estada va ser a Horta de Sant Joan i cada matí i cada tarda es feien sortides als voltants de la comarca i també a la província de Terol.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Mireia Barrasa Sala, filla d'Oriol i de Marta, dia 29 de gener.

Miquel Reche Cardoso, fill de Miguel Àngel i de Susana, dia 6 de febrer.

Unai Corroero Hernando, fill de José i de Verónica, dia 8 de febrer.

Ainara Forcada Nieto, filla de Jordi i d'Aroa, dia 16 de febrer.

Sofia Aguirre Benítez, filla de Javier i de Karen, dia 18 de febrer.

Maia Heldler Prats, filla de Daniel i d'Agnès, dia 20 de febrer.

Elisa Romeu Zhukovskaya, filla de Climent i d'Ekaterina, dia 21 de febrer.

Roger Romeu Zhukovskaya, fill de Climent i d'Ekaterina, dia 21 de febrer.

Lau Padrisa Corroero, fill d'Iu i de Vane-sa, dia 7 de març.

Nil Padilla Passarell, fill de Sergio i de Marta, dia 11 de març.

Defuncions

Maties Vilalta i Garriga, de vuitanta-cinc anys, dia 27 de gener.

Jaume Vilardell i Carné, de norantatres anys, vidu de Maria Oller, dia 16 de febrer.

Sebastià Molist i Antonell, de noranta-quatre anys, vidu de Teresa Gallaguet, dia 22 de febrer.

Pepeta Plans i Marfà, de noranta-quatre anys, vídua de Lluís Gallaguet i Cluse-lla, dia 6 de març.

Ramona Solà i Forcada, de vuitanta-dos anys, dia 6 de març.

Lucia Gardey Scasserra, de sis anys, dia 6 de març, a Buenos Aires (Argentina).

Mercè Gay i Solé, de vuitanta-dos anys, vídua de Gonzalo Díaz, dia 14 de març.

Antoni Alibés i Vilarrúbia, de vuitanta-quatre anys, dia 19 de març, a Barcelona.

NECROLÒGIQUES

Recordant la Lucy Els seus amics de Moià

Lucía Gardey

A Moià, els amics de Lucía Gardey Scasserra ens hem reunit per recordar aquesta amiga de sis anys que ens va deixar el 6 de març.

La Lucía va morir a Buenos Aires desitjant tornar a Moià, el poble on havia nascut i que tant estimava. Va viure malalta del cor tota la seva curta vida, però ha deixat una bona colla d'amics de totes les edats que la recordarem sempre. El seu somriure i la seva serenitat davant la malaltia són una lliçó per a tots nosaltres.

La vam recordar en l'eucaristia del dia 9, amb la seva fotografia envoltada de flors i dibuixos, i també el dimarts dia 11 a la tarda, a la costa de la Creu, als jardins d'en Riereta, on els seus amics vam plantar un ametller en memòria seva.

Sebastià Antúnez i Roca Montserrat Surroca

El Sebastià se n'ha anat. Ja ha acabat el camí. Un camí no molt llarg, però que no sempre li ha estat fàcil.

Un amic se n'ha anat, un bon amic. Feia part de la meva vida, tenia un racó privilegiat en el meu cor. Me l'apreciava i continuo estimant-lo. He compartit amb ell moments de lluita. Això és l'autèntica amistat. Com he compartit també amb ell moments de vida.

Ens trobàvem junts davant la Mare de Misericòrdia, i junts ens posàvem a les seves mans, confiant-li la nostra lluita de cada dia.

Sebastià, el nostre lligam d'amistat continua. Tu, en el descans per sempre; jo, encara en els moments dolços i en els moments tèrbols del camí. El teu record em dona forces per a continuar lluitant. Gràcies.

(Nota de la Redacció: Per error aquest escrit no va ser publicat en el número anterior de LA TOSCA.)

Jaume Vilardell Carné 1920-2014) Elvira Vilardell

Jaume Vilardell

Per al tiet:

Sóc feliç que ara descansis en pau perquè sé que te'n volies anar. Feia temps que havies deixat de ser tu i que l'edat t'havia anat engolint la memòria i la força. I francament és absurd continuar sent quan ja no és. Potser penso així perquè tu pensaves igual i després de tants anys de viure junts em vas encomanar el teu pensament. Seria injust per a tots els qui t'han conegut definir-te des del meu punt de vista, ja que cadascú té un record diferent de tu. Per tant, deixaré que qui llegeixi aquestes paraules et recordi lliurement.

Jo només puc dir, que, tot i ser el tiet del meu pare, per a mi sempre has estat el meu tiet, el tiet més proper que he tingut. No sé si sempre et vas portar bé amb tothom, però amb mi i amb els qui m'envolten vas ser sempre molt bona persona. Ho sé, sobretot, pel record que m'has deixat: net i pausat.

La Pepeta de les Herbes, la iaia Pepeta

Marta Fàbrega Gallaguet

Molts de vosaltres la coneixeu per la «Pepeta de les Herbes», i molts d'altres per la «Pepeta de cal Sofio», o la «Pepeta del Solà de la Vila», o la «Pepeta del Lluís del Pla-romaní», el meu avi i el gran amor de la seva vida. Però per a nosaltres era i serà sempre la iaia Pepeta.

La meva iaia Pepeta era una dona:

- *Lluitadora*: la guerra civil i la misèria posterior no li van deixar més remei.
- *Treballadora*: a molts de vosaltres us havia explicat com anava caminant a Santa Maria d'Oló, pel Molí del Perer, per treballar a la fàbrica.
- *Xerraire de mena i amb molta empatia*: sempre donava conversa a tothom.
- *Amb una oïda molt fina*: no fa molts mesos, sentint un comentari que feia el tiet Josep, que semblava que ella no sentís, li va replicar: «Marxa tu, si vols!»

**CLÍNICA DENTAL
PUJOL**

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

- Amb molta picardia i mà dreta per aconseguir el que volia: quan es va casar amb l'avi, van anar de viatge de noces a Barcelona, i just baixar de l'autocar els van robar. Sort que la iaia portava uns diners amagats a les sabates, i només van agafar els de l'avi.

- I, sobretot, molt agraïda: pocs dies abans de morir, quan ja quasi no hi era, encara va dir a la meua mare: «Que Déu t'ho pagui!»

Quan es va casar, l'any 1943, com que l'avi era l'hereu, se'n va anar a casa els sogres, a Cal Teixidor; un polvorí havia destrossat el Pla-romaní, on eren masovers.

Després, en 1946, van fer cap, de masovers, al Soler de Terrades, on van passar moltes misèries, fins que l'any 1954 van anar al Solà de la Vila, uns anys dels quals tenia molt bons records.

Finalment, amb els diners que van poder treure dels conills, les hores de fregar l'ajuntament, les escoles, la rectoria i l'església, i els sous que ja aportaven els seus fills grans, en 1965 van poder venir a Moià, al carrer 29 de Gener, en un pis petit però on cabien tots, estrets i amuntegats: eren vuit de colla!; perquè també hi havia els besavis Josep i Sofia, i la gossa «Pastora» a la galeria.

Balladora de mena, sempre buscava parella per a ballar a l'Esplai. La iaia em va ensenyar a ballar el tango, el vals, el pas-doble i el cha-cha-cha. A l'Esplai hi va passar anys molt bons, amb les seves amigues Maries: la Moles, la Torres, la dels Telers i la Ricus. També va ser-ne presidenta en una Festa Major i va fer moltes excursions. I recordava els concursos de cuina, cosir i fer mitja, o quan van fer els vestits i complements dels gegants Ferran i Isabel. I s'hi va fer un fart de jugar a petanca; ostres si en sabia, de jugar a petanca!

Li agradava molt fer mitja i ganxet; fins que les mans l'hi van permetre, no va

deixar de fer-ne. De ganxet em queden la xarxa del cap i els manguitos del vestit de catalana.

Quan l'avi ens va deixar, la iaia va aprendre, gràcies a la Montserrat de Massamsó, a fer reflexologia, i en va fer durant molt de temps. A més, hi va anar afegint els seus coneixements de dona de pagès i de bosc: curar d'espatllat, els remeis de les herbes... Molts de vosaltres us heu fet fregues amb l'alcohol de les herbes per als cops que ella elaborava. I amb les herbes l'hem coneguda les generacions més joves, ja que a molts us va fer tallers d'herbes a l'Escola Pia, o vau passar per casa seva a buscar algun remei per a la tos, els ronyons, les angines, els cops... bé, per a curar qualsevol malaltia.

Moltes gràcies, iaia, per tot el que ens has aportat. T'estimem i et trobarem a faltar.

Pepeta Plans i Marfà, a setanta anys

L'última carta a Ramona Solà Agustina Cantó

Estimada Ramona:

Avui t'escriu l'última carta. Una missiva que no rebràs mai, perquè ens acabes de deixar i en el lloc on ets, sigui el que sigui, no es rep correspondència.

Dic que és l'última carta, referint-me a les moltes que t'havia escrit quan vivies a Caracas (Veneçuela) i que em contestaves a correu seguit. Unes lletres que tant l'una com l'altra esperàvem il·lusionades; ens hi explicàvem les nostres alegries i tristesses durant els trenta-cinc anys que vas viure en aquell llunyà país.

Fa pocs dies m'ensenyaves la correspondència meua: un sobre damunt de l'altre, lligats amb una cinta de color rosa. M'emocionà pel valor que tingueres de tornar aquí unes cartes esgrogueïdes pel

temps. Sovint m'ensenyaves fotografies de la nostra infantesa i joventut i sempre trobaves un detall per a recordar vells temps i passar juntes unes tardes meravelloses.

Eres una persona entranyable: generosa, despresa, sempre disposada a ajudar a tots i a tot sense esperar ni voler cap recompensa.

Entenies com ningú la meua dèria d'escriure. Ja de joventetes anàvem al bosquet dels Escolapis i buscàvem una ombra. Jo et llegia els meus escrits i tu m'omplies d'elogis. I em demanaves que no m'aturés. Per això, gràcies a tu i al teu germà Josep, vaig entrar a col·laborar a LATOSCA.

I ara veia la teua il·lusió quan em llegies setmanalment en el diari digital *El Matí* i quan comentàvem els meus articles en les tardes del dissabte a casa o bé, a l'estiu, al parc de la vila. Crec que em sobrevoloraves, però eres tan noble, tan esplèndida, tan sincera que en tu no hi cabia l'engany.

T'enyoro ja, Ramona quan les teves cendres encara no han sortit del crematori, i t'enyoraré sempre, fins que un dia em reuneixi amb tu en aquest misteri que és la mort.

Tens un marit que et plora i dues filles, la Maria Àngels i la Carol, que es troben desconsolades. Et senties orgullosa d'elles pels seus estudis universitaris i treballant en llocs de responsabilitat. La primera viu al Canadà amb el Ben, el seu marit; va córrer al teu costat en saber de la teua greu malaltia. Quant a la Carol i el Fèlix, com se t'illuminava la cara quan sabies que vindrien, els quals també t'han acompanyat en tot moment!

Vas ser pionera en la fundació de l'escoltisme a Moià i l'estimaves com a cosa entranyable.

Res més, Ramona. La meua última carta mai no la rebràs. Has marxat a un lloc tan llunyà que no hi arriba la corres-

Ramona Solà

pondència, però la teva memòria restarà sempre en mi i penso que estaràs reunida amb l'Anna Maria Sallas i el Manel Vives, cosins meus i amics entranyables que des d'infants ja jugàvem i ens sentíem units per la comprensió i un amor indestructible.

Un fort petó, Ramona. No te'l puc donar personalment, però potser amb l'aire t'arribarà un alè de la meva estimació.

A tu, Ramona

Montserrat Aliberch i Fàbregas

Te n'has anat discretament, sense fer soroll, massa aviat. Encara et quedaven moltes coses per fer.

Recordo quan vas venir a treballar al laboratori de Cal Comadran; en aquell moment, casualment, em doblaves l'edat, però això no va ser cap obstacle per a començar una sòlida amistat. Quantes bones estones havíem passat tu, la Julita, que ja fa temps que ens va deixar, i jo, allà, treballant, fent gresca, fent-nos confidències!

Després et vas casar, per poders, a la capella del Prat de Moià. Va ser divertit. I, deixant-ho tot, amb una mica de recança vas marxar a viure a Caracas, el Josep t'esperava. Però mai no vam perdre el contacte. Intercanvi de cartes plenes de nostàlgia, fotografies de les nenes... fins que vas tornar de nou a casa per iniciar una nova etapa en el teu estimat Moià, una etapa més tranquil·la podent fer el que més t'agradava, especialment anar a pintura a l'Esplai; segons la teva filla M. Àngels, la millor teràpia de vida que et va fer immensament feliç i de la qual et senties molt orgullosa.

No ens hem pogut dir adéu, no ha estat possible. Sempre recordaré les teves últimes paraules, per telèfon: «Vine quan vulguis, tu no destorbes mai.»

Descansa, amiga. Fins a sempre!

A la primera Akela

*Montserrat Sarri, Nuri Fonts,
Mª Lurdes Fonts*

A la primera Akela de l'Agrupament Escolta Mn. Amadeu Oller, Ramona Solà Forcada.

Les teves companyes i amigues que visquérem «l'aventura» (pels temps que corrien), que col·laboràrem amb Mn. Fèlix Guàrdia obrint un «Cau» per a esbarjo i formació de nois basant-nos en l'escoltisme que ha perdurat al llarg del temps fins a l'actualitat, volem dedicar-te el nostre record, estima i agraïment, per la teva tasca sempre callada i discreta, però important i efectiva, ja que a més de l'estol de Llops vares col·laborar i ajudar a créixer les altres unitats, com Daines i Pioners.

Ens has deixat, però la teva empremta serà sempre present dins nostre. Ara que ja ets a la Llum Eterna, deixa que et dediquem una petita rima del *Llibre de la Jungla*:

*Siguin-te amics el Vent i l'Aigua,
el Bosc, la Jungla benvolents!
Fins a sempre.*

D'Akela a Akela

Nuri Solà i Bujons

Oh, com flaires el ventijol d'un nou matí, vella Akela. El teu pas trèmul i viscut s'encamina vers l'última cort d'honor. Els teus llops, caps de grup ara, fa ja temps que deixaren llurs sisenes i el ramat. Reconeixen, però, el teu pèl i la teva franca i clara mirada. És blava, com el cel que dies enllà contemplàreu fent ruta per corriols i camins o enfilats dalt la muntanya. Del teu estol en sóc hereva, la sang de pares i avis ens agermana i et reconec en la terra i en l'honor.

Després de tu altres Akeles, entre tu i jo un munt de llobes, després de mi altres. Totes hem agafat el testimoni que tu

iniciaries, amb tant d'encert i bon criteri. L'escoltisme ens ha nodrit de valors i vivències. A poc a poc hem farcit i emmotllat el Grup que ha crescut amb l'ajuda i l'esforç de tothom qui n'ha format part. Els meus petits cadells també s'han fet grans i són homes de bé. Si miro l'horitzó, albiro, encara, a la llunyania, la filera de motxilles que, com formiguetes endreça-

des, avancen a bon ritme per senders i dreceres.

Ah, gran lloba! Ferma, lluitadora! Vas ser la primera Akela del nostre Agrupament. Petja en pau la teva via i escolta alleugerida el cant de la ruta.

Ramona Solà, vella Akela, fins a sempre.

Bona cacera!

Gna. Encarnació Codina, OSB

Gna. Encarnació Codina

Féu la professió temporal el 9 de novembre de 1945. Va ser la primera monja que pujà a la muntanya de Montserrat, anant a residir al monestir de Santa Cecília, on hi havia la comunitat del monestir de Sant Benet de Mataró. Allí féu la professió solemne el 3 de novembre de 1951. Amb les altres monges, passà al monestir de Sant Benet de Montserrat el dia 11 de juliol de 1952.

Monja de gran tremp i ben formada, sobretot en Bíblia, corregí durant anys els cursos bíblics per correspondència que oferia Montserrat, organitzà trobades bíbliques per a noies i algunes Pasqües Joves.

Va ser secretària de l'abadessa Cecília Boqué durant vint-i-cinc anys. A més, exercí molts serveis dins la seva comunitat religiosa, fou membre de la Comissió de Monestirs de l'arquebisbat de Barcelona i contribuï a donar d'alta les monges a la Seguretat Social.

Des de feia un parell d'anys, i arran d'una intervenció quirúrgica, la seva salut s'anava afeblint i s'estava a la infermeria del monestir. La seva vida espiritual es pot resumir en el seu lema de professió: «Vaig al Pare», ja que sempre va caminar a la recerca del rostre amorós de Déu. Al cel sia.

(Resum de la nota de premsa del monestir de Sant Benet de Montserrat)

El 17 de febrer del 2014 va morir la Gna. Encarnació (Anna) Codina i Espinasa, de noranta-set anys, al monestir de Sant Benet de Montserrat.

Nascuda a Moià el 21 d'octubre de 1916, fou batejada amb el nom d'Anna. Va sofrir la guerra civil (1936-1939) exposant-se en moments delicats per salvar vides.

El 8 de desembre de 1943 entrà al monestir de Santa Clara de Barcelona, establerta en aquells moments al carrer Copèrnic.

Més tard la seguiren en la mateixa opció religiosa dues amigues moianeses.

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

FEBRER 2014

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	12,8	-1,5	5,1	4	3	3	W	14,4	
De l'11 al 20	17,0	-1,8	6,9	4	2	4	W	8,4	
Del 21 al 28	12,9	-1,4	5,6	2	-	6	W	0,0	22,8

MARÇ 2014

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	17,3	-2,1	8,3	6	-	4	W	0	
De l'11 al 20	23,9	4,1	12,1	8	-	2	W	0	
Del 21 al 31	15,8	-1,0	8,2	2	2	7	W	6,2	6,2

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoià: <http://elmoianes.net/meteoMoià.html>. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoià, i al Facebook: MeteoMoià.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **15 de maig**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Moià, el dia 22 de març passat (fot. C.I.C. - Moià)